

प्रभाव दैनिक

National Daily

वर्ष १२

अंक १७६

काठमाडौं

सोमबार, १० कात्तिक २०८२

Prabhav National Daily

Monday, 27 October 2025

www.prabhavonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५८

खानपान र जीवनशैली परिवर्तन गर्नु। स्वस्थ रहनु।

असन्तुलित खानपान तथा जीवनशैलीकाकारण मधुमेह, उच्च रक्तचाप, मासिकपेचकाट जस्ता रोगहरु लाग्न सक्छन् । त्यसैले,

- सन्तुलित र स्वस्थ खाना खाऔं,
- शारीरिक क्रियाकलाप तथा नियमित व्यायाम गरौं,
- मदिरा, सुती तथा सुतीजन्य पदार्थको उपभोग नगरौं,
- प्रशस्त मात्रामा पानी पिउने गरौं,
- तनाव व्यवस्थापन गरौं

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

छठ पर्वमा पूजाअर्चना गर्नका लागि सजाइएको जनकपुरधामस्थित पवित्र धनुष सागर सरोवरमा आइतबार झिलिमिली देखिएको छठघाट ।

तस्विर: रासस

कांग्रेसमा किचलो बढ्दा पार्टी फुट्नेसम्मको चेतावनी

- कांग्रेसले असाधारण परिस्थिति भन्दै वर्ष दिन केन्द्रीय समितिको म्याद थप गर्ने तयारी
- कसैगरी मंसिरमै १५औं महाधिवेशन गर्न महामन्त्रीद्वय गगन थापा र विश्वप्रकाश शर्माको दबाब
- संस्थापनको पेलानसँग नसकिने भन्दै गगनलाई नयाँ पार्टी गठन गर्न उनीनिकट विश्लेषकहरूको सुझाव

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाली कांग्रेसमा महाधिवेशनको किचलो बढ्दा पार्टी फुट्नेसम्मको आशंका चुलिएको छ । जेन-जी आन्दोलनपछि पार्टीमा नेतृत्व परिवर्तनको माग उठाउँदै महामन्त्री गगन थापा र विश्वप्रकाश शर्माको विरोध महाधिवेशनको माग चर्चाए ।

प्रतिस्पर्धी दल नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्रले मंसिरमा महाधिवेशन तोकिसकदा दुई महामन्त्रीको प्रस्ताव भने कांग्रेसले सुनैकै छैन । महामन्त्रीद्वयलाई नियमित महाधिवेशनमै जाने भन्दै संस्थापन पक्षले थम्थमाएपछि विशेष महाधिवेशन नारामै सीमित भएको छ ।

गुरुराज घिमिरेको नेतृत्वमा विशेष महाधिवेशन मागसहित ५४ प्रतिशत महाधिवेशन प्रतिनिधिले गरेको हस्ताक्षर असोज २८ गते केन्द्रीय समितिमा सभापति शेरबहादुर देउवालाई बुझाउने तयारी थियो । तर देउवाले

विशेष सम्बोधन गर्दै पूर्णवहादुर खड्कालाई कार्यवाहक दिने भनेपछि उक्त दिन हस्ताक्षर बुझाउन पाएनन् । भोलिपल्टमात्र उक्त हस्ताक्षर कार्यवाहक सभापति खड्काले बुझे ।

केन्द्रीय समितिमा महामन्त्री थापाले नियमित महाधिवेशनको कार्यतालिका प्रस्ताव अघि सार्ने तयारी गरे पनि केन्द्रीय कार्यसम्पादन समितिले उनको प्रस्ताव स्वीकृत गरेन । त्यसपछि गगनले असोज ३१ गते आफूले कार्यसम्पादनमा प्रस्ताव गरेको नियमित महाधिवेशनको कार्यतालिका सार्वजनिक गरे । थापाले महाधिवेशन २०८२ मंसिर २७ देखि २९ गतेसम्म गर्ने गरी प्रस्ताव गरेका हुन् । यो समयमा नसके पुस पहिलो हप्तासम्ममा गर्न उनले प्रस्ताव गरेका छन् ।

गगनलाई पार्टी फोड्न सुझाव

कांग्रेसमा नियमित महाधिवेशन गर्न क्रियाशील सदस्यताको टुंगो लानुपर्छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

जिट्को नवीकरण नहुँदा समस्यामा १२६ म्यानपावर

ममता थापा

काठमाडौं- जापान इन्टरनेसनल ट्रेनी एण्ड स्किल्ड वर्कर को-अपरेसन अर्गनाइजेसन (जिट्को)को लाइसेन्स नवीकरण नहुँदा जापानमा कामदार पठाउँदै आएका १२६ वटा म्यानपावर कम्पनी समस्यामा परेका छन् । सय संख्या नपुगेर असार मसान्तभित्र नवीकरण नभएका संस्थाहरूको जिट्को लाइसेन्स नवीकरण नहुँदा समस्यामा परेका हुन् ।

गत असार मसान्तमा सय संख्या नपुऱ्याएका कारण ४३४ म्यानपावर कम्पनीको नवीकरण रोकिएको थियो । त्यसमध्ये ३९१ वटा म्यानपावर त प्रतिबन्धित (ब्लक) नै भएका थिए । केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक साउन १४ गते राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गरेसँगै सय संख्याको प्रावधान (एक वर्षमा कम्तीमा १०० जना कामदार वैदेशिक रोजगारीमा पठाउनुपर्ने) हटेर संस्था नवीकरण गर्ने बाटो खुलेको थियो । यद्यपि, विभागले श्रम मन्त्रालय र मन्त्रालयले महान्यायधिवक्ताको राय पछिदा साउन २७ गतेबाट बल्ल संस्था नवीकरण सुरु भएको थियो । यद्यपि,

विभाग भन्छ- नीतिगत समस्या हो

वैदेशिक रोजगार विभागले जिट्को नवीकरण नहुनुमा नीति बाधक भएको जानकारी दिएको छ । जुलाईभरिमा नवीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकाले व्यवसायीलाई दुःख दिने नियत विभागको नभएको महानिर्देशक कमलप्रसाद भट्टराईले बताए ।

'जुलाईभरिमा नवीकरण गरिसक्नुपर्छ' भन्ने कानुनी व्यवस्था छ । जुलाई कटिसकेपछि नवीकरण हुन पाएको छैन । निर्देशिका संशोधन

जिट्कोको नवीकरण गर्नुपर्ने अन्तिम मिति भने जुलाई ३१ अर्थात् साउन १५

गतेसम्मको मात्र थियो ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

फरार कैदीबन्दीको खोजी

सार्वजनिकस्थलमा तस्विर टाँस्दै सरकार

- पाँच हजारभन्दा बढी फरार कैदीबन्दीको तस्विर सार्वजनिकस्थलमा टाँसिने
- सर्वसाधारणलाई फरार कैदीबन्दीको पहिचान गरी प्रहरीलाई जानकारी दिन सहज हुने अपेक्षा
- फरार कैदीबन्दीमा नेपालीपछि भारतीय बढी

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- सरकारले जेन-जी आन्दोलनको क्रममा कारागारबाट फरार भएका भण्डै पाँच हजार कैदीबन्दीलाई पक्राउ गर्न नयाँ रणनीति अपनाउने भएको छ । कारागार व्यवस्थापन विभागका निर्देशक चोमेन्द्र न्यौपानेका अनुसार फरार कैदीबन्दीहरूको तस्विर सार्वजनिक सेवा दिने स्थलहरूमा टाँसिने भएको छ ।

मानिसहरूको बढी भिडभाड हुने ठाउँहरूमा पनि तस्विर टाँसिने भएको छ । त्यसो गर्दा फरार कैदीबन्दीहरूको पहिचान गर्न र प्रहरीलाई खबर गर्न सर्वसाधारणलाई सहज हुने न्यौपानेले बताए ।

'चाडबाड सकिएलगत्तै फरार कैदीबन्दीहरूलाई कारागारमै फिर्ता ल्याउन उनीहरूको तस्विर प्रकाशन गरेर सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने स्थलहरूमा टाँस्छौं र मानिसहरू बढी जमघट हुने ठाउँहरूमा राख्छौं,' उनले प्रभावसँग भने, 'यदि उनीहरूलाई देखे सर्वसाधारणले प्रहरीलाई खबर गर्न सजिलो हुन्छ ।'

त्यस्तो तस्विर उनीहरूको ठेगाना र फरार भएका जिल्लामा टाँस्ने विभागको तयारी छ । यसअघि जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूले वेबसाइटमा फरार कैदीबन्दीहरूको नाम प्रकाशन गरेका थिए । कारागार फर्किन चेतावनीपूर्ण सूचना

एआईद्वारा सिर्जित प्रतीकात्मक तस्विर

चाडबाड सकिएलगत्तै फरार कैदीबन्दीहरूलाई कारागारमै फिर्ता ल्याउन उनीहरूको तस्विर प्रकाशन गरेर सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने स्थलहरूमा टाँस्छौं र मानिसहरू बढी जमघट हुने ठाउँहरूमा राख्छौं ।

चोमेन्द्र न्यौपाने

निर्देशक, कारागार व्यवस्थापन विभाग

पनि जारी गरेका थिए । सूचनापछि, केही कैदीबन्दी कारागार फर्किए । कतिपयलाई प्रहरीले पक्राउ गर्‍यो । तर, अबै पाँच हजारभन्दा बढी कैदीबन्दी फरार हुँदा शान्ति सुरक्षामा गम्भीर चुनौती थपिएको सुरक्षा निकायहरूको विश्लेषण छ ।

विभागका निर्देशक न्यौपानेका अनुसार कारागारबाट फरार हुने कैदीबन्दीमा

नेपालीपछि सर्वाधिक भारतीय छन् । भारतीय कैदीबन्दीहरू उनीहरूको देश पुगेको हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ । केही नेपाली कैदी पनि भारत पुगेको हुन सक्ने विभागले जनाएको छ । 'नेपाल-भारत खुला सीमा छ । त्यसो हुँदा एक देशबाट अर्को देश फरार हुन सक्छन् र उनीहरूलाई पक्राउ गरेर कारागार फर्काउन हामी लागिपरेका छौं,' न्यौपाने भन्छन् ।

फरार कैदीबन्दीहरूको खोजीमा यतिवेला नेपाल प्रहरी, शास्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग सक्रिय छन् । हरेक जिल्लामा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा गठित फरार बन्दी खोजी तथा पक्राउ कार्यदल पनि क्रियाशील छ । यसले पनि फरार कैदीबन्दीलाई पक्राउ गर्न अभियान चलाउँदै आएको छ । यसबाहेक सरकारले फरार कैदीबन्दीको पक्राउमा सर्वसाधारणको पनि सहयोगको अपेक्षा गरेको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

मन्त्री चयनमा चुक्दै प्रधानमन्त्री कार्की

विवादितलाई बारम्बार मन्त्री सिफारिस

- प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीद्वारा बहुविवाह र अदालतको अपहेलना मुद्दाका प्रतिवादी खगेन्द्र सुनारलाई श्रम, भूमि मुद्दाका प्रतिवादी गणपतिलाल श्रेष्ठलाई भूमि नै र श्रेष्ठचाचा आरोपी डा. संगीता कौशल मिश्रालाई स्वास्थ्यमन्त्री सिफारिस
- सर्वत्र आलोचनापछि मन्त्रीको शपथ ग्रहण गर्नबाट वञ्चित

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- जेन-जी विद्रोहपछि गठित नागरिक सरकारका प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले मन्त्रिपरिषद् विस्तार गर्ने क्रममा एकपछि अर्को विवादित पृष्ठभूमिका व्यक्तिलाई मन्त्रीमा सिफारिस गरिन् । राजनीतिक परिवर्तनपछिको संक्रमणकाललाई व्यवस्थापन गर्न दलबाहिरका स्वच्छ,

डा. संगीताकौशल मिश्रा

खगेन्द्र सुनार

गणपतिलाल श्रेष्ठ

छविका विज्लालाई मन्त्री बनाउने प्रचलन छ । त्यसविपरीत प्रधानमन्त्री कार्कीले दोस्रो र तेस्रोपटक मन्त्रिपरिषद् विस्तार गर्ने क्रममा कानुनी कठघरामा उभ्याउनुपर्ने दुई पात्रलाई मन्त्रीमा सिफारिस गरिन् । उनीहरू हुन्- खगेन्द्र सुनार र डा. संगीताकौशल मिश्रा । सुनारलाई श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री र मिश्रालाई स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्रीमा सिफारिस गरेकी थिइन् । भले, सर्वत्र आलोचनापछि उनीहरूको शपथ रोकियो । मन्त्री हुन पाएनन् । मिश्रा ६ असोजमा मन्त्री हुँदै थिइन् । सुनार आइतबार मन्त्री नियुक्त हुँदै थिए ।

उसो त भूमि, व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारणमन्त्री

गणपतिलाल श्रेष्ठको पनि शपथ रोकियो । भन्त त श्रेष्ठले शनिवार भएको समझदारीअनुसार प्रधानमन्त्रीले आफूलाई संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री सिफारिस नगर्दा भूमिमन्त्री बन्न अस्वीकार गरेको बताए ।

'हिजो (शनिवार) प्रधानमन्त्रीज्यू गृहमन्त्रीज्यूसमेतको उपस्थितिमा बसेको बैठकमा म सम्पदा संरक्षण क्षेत्रमा क्रियाशील हुनाले पर्यटनमन्त्री हुने सहमति भएको थियो तर एकाएक मेरो नाम भूमिमन्त्रीको रूपमा सिफारिस भएको मिडियाबाटै थाहा पाएँ,' उनले प्रभावसँग भने, 'अनुभव र ज्ञानविनाको मन्त्रालयको मन्त्री बन्दिन भनेर अस्वीकार गरें ।'

क्रमशः पृष्ठ २ मा

तस्विरमा छठको रौनक

१) छठपर्वलाई लक्षित गर्दै सिंगारिएको वीरगञ्जस्थित घडीअर्वा पोखरी ।
२) वीरगञ्जको घण्टाघर चोकमा छठ पूजाका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री किनमेल गर्न आइतबार सर्वसाधारणको भीड ।
३) महोत्तरीको सदरमुकाम जलेश्वर नगरपालिका-२ स्थित महेन्द्र चोकमा छठपर्वका लागि केराको घरी खरिदबिक्री गरिँदै ।
४) छठपर्वका लागि आइतबार नेपालगञ्जस्थित बागेश्वरी मन्दिरपरिसरमा अवस्थित तलाउको किनारमा तयार गरिएका छठघाट । तस्विरहरू: रासस

संयमित रहन प्रदर्शनरत सबै पक्षलाई आयोगको आग्रह

काठमाडौँ (प्रस)- राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगले आफ्ना मागहरू सम्बोधन हुनुपर्ने मागसहित शान्तिपूर्ण रूपमा प्रदर्शन गरिरहेका सबै पक्षलाई संयमित रहन आग्रह गरेको छ । आयोगका प्रवक्ता डा. टीकाराम पोखरेलले आइतबार जारी गरेको प्रेस विज्ञप्तिमा नागरिकले राखेका मागहरू समयमा उचित सम्बोधन गर्न, समस्याको समाधान निकाल्न, सबैको भूमिका सुनिश्चित गर्न, नागरिकको शान्तिपूर्ण प्रदर्शन गर्ने अधिकारसहित मानवअधिकारको सम्मान र संरक्षण गर्न आयोगले सरकारलाई आह्वान गरेको छ ।

र मानवअधिकारको मूल्यमान्यताका आधारमा शान्तिपूर्ण रूपमा खोजिनुपर्दछ ।' आयोगले विगतका केही अभ्यास हेर्दा शान्तिपूर्ण भनिएका प्रदर्शन पनि ध्वंसात्मक र हिंसात्मक हुन पुगेका तथ्यलाई ध्यानमा

राखी आगामी दिनमा त्यस्ता हिंसात्मक गतिविधि हुन नदिन प्रदर्शनरत पक्ष सचेत हुनुपर्नेमा जोड दिएको छ । 'प्रदर्शनलाई शान्तिपूर्ण बनाउन सबै पक्ष जिम्मेवार हुनु आवश्यक छ, आगामी दिनमा हुने

प्रदर्शनहरूमा घुसपैठ हुन नदिने दायित्व सरकार र प्रदर्शनकारी दुवैको हो,' विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'प्रदर्शनलाई शान्तिपूर्ण बनाउन सुरक्षा निकायको संयमता, धैर्यता र विवेकपूर्ण व्यवहार अपेक्षित छ ।' त्यसैगरी, प्रदर्शनरत पक्षले पनि आफ्ना क्रियाकलापलाई शान्तिपूर्ण बनाउने, घृणायुक्त अभिव्यक्ति नदिने, उत्तेजनापूर्ण व्यवहारलाई निन्त्यन्न गर्नुपर्नेलायत कर्तव्य निर्वाह गर्नुपर्ने आयोग विज्ञप्तिमार्फत जनाएको छ । नागरिकाका यस प्रकारका अधिकारहरूको सम्मान गर्ने र सो अधिकार उपभोगको सहज वातावरण सिर्जना गर्ने दायित्व राज्यको भएकाले गत भदौ २३ र २४ को प्रदर्शनपश्चात् जेन-जी पुस्ताले उठाएका जायज मागको समयमा सम्बोधन हुनु आवश्यक रहेको आयोगको भनाइ छ ।

एकैपटक ३१ जिल्लाका प्रजिअ सुरुवा

काठमाडौँ (प्रस)- गृह मन्त्रालयले विभिन्न जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा सहसचिवहरूको सुरुवा गरेको छ । मन्त्रालको आइतबारको निर्णयानुसार सहसचिव र प्रजिअ गरी ३६ कर्मचारीको सुरुवा तथा पदस्थापन गरिएको हो । मन्त्रालयले आइतबार साँझ जारी गरेको सूचनामा कूल ३१ प्रमुख जिल्ला अधिकारी, एक प्रमुख अध्यागमन अधिकृत, दुई सहसचिव र दुई महानिर्देशकको सुरुवा तथा पदस्थापन गरिएको जनाएको छ ।

यस्तै गृहका सहसचिव गोगनबहादुर हमाललाई वर्दियाको प्रजिअमा पदस्थापन गरिएको छ भने वर्दियाका प्रजिअ सुरेन्द्र पौडेललाई सिरहामा सुरुवा गरिएको छ । यस्तै राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागका महानिर्देशक युवराज कट्टेललाई मोरङको प्रजिअमा सुरुवा गरिएको छ भने मोरङका प्रजिअ इन्द्रेव यादवलाई महोत्तरी पठाइएको छ । गृहको कसुरजन्य सम्पत्ति व्यवस्थापन विभागका महानिर्देशक प्रेमप्रसाद भट्टराईलाई ललितपुरको प्रजिअमा पठाइएको छ भने ललितपुरका प्रजिअ सुमन धिमिरेलाई सोही विभागमा ल्याइएको छ । रूपन्देही, कैलाली, नवलपरासी, महोत्तरी, दोलखा, पर्सा, उदयपुर, डडेल्धुरा, लमजुङ, बाँके, बर्दिया, जुम्ला, अर्घाखाँची, रौतहट, कपिलवस्तु, सिन्धुली, अछाम, गुल्मी, सुनसरी, ललितपुर, भक्तपुर, मोरङ, भापा, काभ्रे, बारा, धनकुटा, धनुषा, मकवानपुर, गोरखा, सर्लाही र सिरहाका प्रजिअको सुरुवा गरिएको मन्त्रालयको सूचनामा उल्लेख छ ।

राजदूत फिर्ता बोलाउने विषयमा १४ गते सुनुवाइ हुने काठमाडौँ (प्रस)- राजदूतहरू फिर्ता बोलाउने सरकारको निर्णयविरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा परेको रिट निवेदनमा यही कात्तिक १४ गते सुनुवाइ हुने भएको छ । न्यायाधीश विनोद शर्माको एकल इजलासले आइतबार लिखित जवाफ माग गर्दै यही कात्तिक १४ गते अन्तरिम आदेश दिने वा नदिने विषयमा दुवै पक्षसँग छलफलका लागि पेसी तोकेको हो । अधिवक्ता प्रतिभा उप्रेतीले यही कात्तिक २ गते प्रतिनिधिसभा विघटन भएको अवस्थामा संसदीय सुनुवाइ हुन सक्ने कुनै गुञ्जायस नै नभएको अवस्थामा राजदूत नियुक्ति संविधानतः हुन सक्ने अवस्था नै नभएकाले राजदूत फिर्ता बोलाउने सरकारको निर्णय गैरकानुनी भएको उल्लेख गर्दै उक्त निर्णय वदरको माग गर्दै रिट निवेदन दायर गरेको थिइन् । अदालतको आदेशमा भनिएको छ, 'यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको मागवमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? आदेश जारी हुनु नपर्ने भए सोको आधार कारणसहित यो आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटोको म्यादवाहेक १५ दिनभित्र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमार्फत लिखितजवाफ लिई आउनुहोला ।' सरकारले गत असोज ३० गते कात्तिक २० गतेभित्र ११ जना राजदूतलाई फिर्ता बोलाउने निर्णय गरेको थियो । फिर्ता बोलाइएका राजदूतमा चीनका प्राडा कृष्णप्रसाद ओली, जर्मनीका डा. शैल रूपाखेती, इजरायलका प्रा.धनप्रसाद पण्डित, मलेसियाका डा. नेत्रप्रसाद तिमल्सिना, कतारका रमेशचन्द्र पौडेल, रुसका जंगबहादुर चौहान, साउदी अरबका नरेशविक्रम डकाल, स्पेनका सनिल नेपाल, संयुक्त अधिराज्य बेलायतका चन्द्रकुमार धिमिरे, संयुक्त राज्य अमेरिकाका लोकदर्शन रेमेरी र जापानका डा. दुर्गाबहादुर सुवेदी रहेका छन् ।

साउदीमा रोजगार

कम्पनी : KHAYYAT IBRAH TERRUZI MEN'S TAILORING EST.

सि. नं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	दायित्व	सुविधा	सुविधा	सुविधा	सुविधा
1	Tailors(Cut/Sew/Embroidery)	20	1200	88.२५५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: ३०८२ कात्तिक १४ गते (3rd Nov. 2025) मा हुनेछ ।

हालै Overseas Pvt. Ltd. Gaushala-9, Ratopul, Kathmandu, Nepal, Tel: 4489975, Mob: 9851057208, E-mail: halesioverseas074@gmail.com

साउदीमा रोजगार

कम्पनी : SARAH NABIL AL YOUSSEF FOUNDATION

सि. नं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	दायित्व	सुविधा	सुविधा	सुविधा	सुविधा
1	Administration Staff	10	1800	६४.३८५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: ३०८२ कात्तिक १४ गते (3rd Nov. 2025) मा हुनेछ ।

Paradeshi Overseas Services Pvt. Ltd. Kathmandu Metropolis-7, Mitapark Umalunda Marga, Nepal, Tel: +977-1-5914513

साउदीमा रोजगार

कम्पनी : ALOMAIER READYMIX Concrete Factory

सि. नं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	दायित्व	सुविधा	सुविधा	सुविधा	सुविधा
1	Heavy Truck Driver	10	1800	६४.३८५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
2	Loading And Unloading Worker	15	1000	३४.८३५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: ३०८२ कात्तिक १४ गते (3rd Nov. 2025) मा हुनेछ ।

Pigeon International Overseas Pvt. Ltd. Tokha-10, Samakhushi, Kathmandu, Nepal, Tel: +977-1-4958977, 4983277

कतारमा रोजगार

कम्पनी : AL AFJAA FOR GENERAL CONTRACTING

सि. नं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	दायित्व	सुविधा	सुविधा	सुविधा	सुविधा
1	PLUMBER	4	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
2	PAINTER	4	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
3	PIPE FITTER	3	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
4	RECEPTIONIST	1	2100	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
5	BUILDING WORKER	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
6	ELECTRIC TECH	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
7	ASSISTANT MASON	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
8	PIPE FITTER	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
9	ELECTRIC	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
10	MASON	5	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
11	BRICK MASON	2	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
12	TILE MAKER	2	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
13	PLASTER WORKER	6	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
14	REINFORC. FITTER	1	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन
15	DECOR WORKER	2	1200	८६.२६५	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन	१ दिन

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: ३०८२ कात्तिक १४ गते (3rd Nov. 2025) मा हुनेछ ।

Sunlight Recruitment Service Pvt.Ltd. Shramapark, Kathmandu, Nepal Tel:01-4420777, E-mail: info@sunlightrecruitment.com.np

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

देशको आर्थिक स्वास्थ्य सुधारौं

सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी निगरानी गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय निकाय फाइनान्सियल एक्सन टास्कफोर्स–एफएटिएफको ‘ग्रे–लिस्ट’ बाट बाहिर निस्कने नेपालको प्रयास असफल भएको छ । एफएटिएफले शुक्रबार नेपाललाई ग्रे लिस्टमै राख्ने निर्णय गरेको हो । एफएटिएफ त्यस्तो संस्था हो जसमा विश्वका शक्तिशाली अर्थतन्त्र भएका चीन, अमेरिकासहित ४० मुलुक सदस्य छन् । यस संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण, आपराधिक गतिविधिबाट आयआर्जन हुने सम्पत्ति र अवैध धनको ओसारपसारसम्बन्धी गतिविधिलाई निगरानी गर्ने गर्छ ।

विकासको पहिलो मेरुदण्ड स्वस्थ अर्थतन्त्र हो । स्वस्थ अर्थतन्त्र भनेको अदृश्य सम्पत्ति, कालो धन, आतंकवादी क्रियाकलापबाट आर्जन गरेका सम्पत्ति र अवैध कारोबार रोकिनु हो । तर नेपालमा यसखाले गतिविधि नियन्त्रण गर्ने कानुनी कार्यान्वयन फितलो छ । नेपालको अवस्था कस्तो छ भन्नेबारे प्रतिवेदन ‘एसिया प्यासिफिक ग्रुप अन मनी लाउण्डरिङ’ (एपिजी) ले तयार गर्छ । एपिजीले नेपाल आएर स्वतन्त्रपूर्वक यहाँको अर्थतन्त्र, सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी गतिविधि हेरेर एफएटिएफलाई प्रतिवेदन कुभाउँछ ।

सन् २०२३ जुलाई ९ देखि जुलाई १४ सम्ममा क्यानडाको भ्यानकुभरमा आयोजना भएको एपिजीको वार्षिक प्लेनरी बैठकले नेपालको पारस्परिक मूल्यांकन पारित गरी सोही आधारमा सन् २०२३ अक्टोबरमा एफएटिएफले नेपाललाई एक वर्षको निगरानी अवधि दिएको थियो । तर नेपालले एक वर्षको निगरानी अवधिमा पनि उल्लेख्य सुधार गर्न सकेन ।

यद्यपि, गत फेब्रुअरीमा सरकारले यी विषयहरू सुधार्ने प्रतिबद्धता एफएटिएफलाई गरेको थियो । सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणका लागि कानुनी सुधार र संस्थागत क्षमता विकास गर्न नेपालले उच्च तहको प्रतिबद्धता, पर्याप्त स्रोत साधन परिचालन, अन्तरनिकाय समन्वयलगायतका विषयमा ध्यान दिनुपर्ने सुझाव नेपाललाई दिइएको थियो । ती सुझावहरू कार्यान्वयनमा आंशिक प्रगति देखिएको भनिए पनि नेपाललाई ग्रे लिस्टबाट बाहिर राख्न पर्याप्त नभएको उल्लेख गरेको हो ।

नेपालमा आतंककारी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी भइरहेको विषयलाई नेपालले पहिचान गर्न नसकेको, गैरवित्तीय पेसा व्यवसायलाई नियामकीय दायरामा ल्याउन नसकेको एफएटिएफको ठहर छ । सम्पत्ति शुद्धीकरण मामलामा अनुसन्धान, जाँचबुझ तथा मुद्दा अभियोजन निकै फितलो छ । सम्बन्धित कानुन तल्लो तहसम्म कार्यान्वयनमा जान नसक्नु नेपालको कमजोरी हो । यी विषयको पहिचान र रोकथाम गर्नुपर्ने, सम्पत्ति शुद्धीकरण मामिला हेर्ने निकायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तथा यसको अनुसन्धान र अभियोजन प्रक्रियालाई चुस्त बनाउनुपर्ने सुझाव एफएटिएफले नेपाललाई दिएको छ ।

एफएटिएफले ग्रे लिस्टमा पारेका मुलुकहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय लगानी नआउने खोषिम उक्तिकै हुन्छ । नेपालमा सहकारी, क्यासिनो, गहना पसल, घरजग्गा कारोबारलगायतका क्षेत्रमा खोषिममा छन् । अवैधरूपमा सुन भित्रिनु, हुण्डीबाट गैरकानुनी कारोबार बढाउनु, घरजग्गामा लगानी भएका सम्पत्तिको स्रोत नखुलाउनुजस्ता विषयलाई सरकारले पारदर्शी बनाउन सकेको छैन । देशको विकास र अन्तर्राष्ट्रिय लगानी भित्र्याउन स्वस्थ अर्थतन्त्र आजको आवश्यकता हो । त्यसका लागि एफएटिएफले दिएको सुझावलाई सरकारले पालना गर्नु टुङ्कारो भइसकेको छ ।

श्रम सरोकार

वैदेशिक रोजगारीका ऋममा समस्यामा परे के गर्ने ?

वैदेशिक रोजगारीका ऋममा विभिन्न समस्या आइपर्न सक्छन् । त्यसैले त्यस्ता सम्भावित समस्याप्रति पहिले नै सतर्क रहनुपर्छ । कुन समस्या आउँदा कहाँ सम्पर्क गर्ने भन्नेबारे पूर्वतयारीका साथ रहनुपर्छ । रोजगारदाता वा कार्यस्थलमा कुनै पनि कुरामा चिन्त नबुझेमा नेपाली दूतावासमा गई उजुरी गर्नुपर्छ । तपाईंले त्यहाँको श्रम मन्त्रालयको कानुन उल्लंघन शाखामा पनि उजुरी गर्न सक्नुहुन्छ । उजुरी दर्ता गर्न कुनै शुल्क तिर्नुपर्दैन । उजुरीका लागि तपाईंसँग राहदानी तथा करारनामाको प्रतिलिपि हुनु आवश्यक हुन्छ । उजुरी दर्ता भएपछि त्यो आधिकारिक हुन्छ । समस्या समाधान नभएसम्म तपाईंलाई उनीहरूले देशनिकाला गर्न मिल्दैन । यद्यपि, राजदूतावासले खटाएको वकिललाई आफ्नो वारेसनामा दिई स्वेच्छाले त्यो देश छोड्न सक्नुहुन्छ । तपाईंलाई थाहा नदिई रोजगारदाताले तपाईंको प्रवेशाज्ञा रद्द गराएको अवस्थामा पनि यस्तै वारिसनामा दिई त्यो देश छाड्न सक्नुहुन्छ । नेपालमा भएका सहयोगी संस्थाहरूको टेलिफोन नम्बर साथमा राख्नुहोस् । नेपाली दूतावास वा त्यहाँको श्रम मन्त्रालयसम्म तपाईं जान सक्नुहुन्न भने तपाईंका लागि यस्ता संस्थाहरूले उजुरी दर्ता गराई सहयोग गर्न सक्छन् । यसका लागि तपाईंको पूरा नाम, राहदानीको प्रतिलिपि वा नम्बर, तपाईं बस्ने ठाउँको ठेगाना, मोबाइल नम्बर, काम गर्ने कम्पनीको नाम, उजुरीको छोटो विवरण र दूतावासबाट कस्तो सहयोग खोज्नुभएको हो भन्नेबारे सहयोगी समूह वा संस्थालाई जानकारी गराउनुहोस् ।

उजुरी गर्ने कामदारलाई कुनै-कुनै रोजगारदाताले देशनिकाला गराउन खोज्छन् । तपाईंको इच्छाविना तपाईंलाई देशनिकाला गराउन खोजेको कुरा अनुगमन गर्ने अधिकारीलाई भन्नुहोस् । उनीहरूले सहयोगका लागि नेपाली दूतावासमा सम्पर्क गर्ने छन् । खाडी मुलुकबाट बाहिरिन सुरुमा करारनामा गरेको रोजगारदाताको अनुमति चाहिन्छ । मालिक, प्रायोजक वा रोजगारदाताले कामदारले देश छोड्दा कुनै आपत्ति छैन भन्ने पत्रमा हस्ताक्षर गर्नुपर्छ । कुनै अपराध गर्नुभएको छैन भने करार अवधि पूरा भएपछि तपाईंलाई घर फर्किने अधिकार छ । रोजगारदाताले फर्कन दिँदैन भने नेपाली राजदूतावासमा उजुरी दिनुहोस् ।

राहदानी कम्पनी वा स्पान्सरले राखेको बखत यसको म्याद सकिन सक्छ । यस्तो बेलामा राहदानीको म्याद थप्ने बेला भएको जानकारी रोजगारदातालाई गराउने । घरेलु कामदार महिलाहरूका मालिकले मोबाइल खोसेर लाने भएकोले लुकाएर राख्ने र मालिक नभएको बेलामा मात्र प्रयोग गर्ने । नेपाली दूतावास वा अन्य आवश्यक सम्पर्क नम्बरलाई मोबाइलवाहेक व्यक्तिगत डायरीमासमेत टिपोट गरेर राख्ने गर्नुहोस् ।

डा. शोभाकर पराजुली

छठ पर्वले राष्ट्रिय एकता र सांस्कृतिक विविधताको समन्वय पनि प्रदर्शन गरेको छ । तराई क्षेत्रको मौलिक परम्परा अब देशव्यापी रूपमा फैलिएको छ । पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा पनि सूर्यपूजाको महत्त्व बुझ्दै छठ मनाउने चलन बढ्दै गएको छ । यसले क्षेत्रीय भिन्नतालाई कम गर्दै साभा संस्कृतिको पहिचान स्थापित गरेको छ । तराईको गीत, रीतरिवाज र संस्कार काठमाडौंसहित अन्य भागमा फैलिँदा सांस्कृतिक आदानप्रदानको सुन्दर पुल बनेको छ । यसरी छठ पर्वले देशलाई भावनात्मकरूपमा एक सूत्रमा बाँध्ने माध्यम बनेको छ ।

पदम ग्रेछ

सूर्य उपासना छठ, मिथिलावासीको मौलिक पर्व हो । कार्तिक शुक्ल चतुर्थदेखि सुरु हुने छठ पूजा नेपाल सम्वत्को छैटौँ दिन षष्ठी पूजा अस्ताउँदो सूर्यलाई अर्घ्य दिने र विहान उदाउँदो सूर्यको उपासनासँगै समापन गरिन्छ । छठपर्व मिथिला भूमि जनकपुरलाई मूल मानी तराईको नारायणगढसम्म र भारतको बिहारसम्म भव्यरूपमा मनाइन्छ । ने.सं. ११०५ अर्थात् ४० वर्षदेखि काठमाडौँवासी मधेसी समुदायबाट पशुपतिको रामघाट, कमलपोखरी, कुपण्डोल बागमतीघाट, टंकेश्वर, कुमारी कलब बल्बु, बोक्सिदह, रामघाट, टंकेश्वर, कुलेश्वरलगायतका पोखरी तथा नदी किनारालाई छठीया पर्व पार्कका रूपमा उत्थान गरी मनाउँदै आइरहेका छन् ।

तराईबाट काठमाडौँ बसोबास गरेका मिथिला मधेसी समुदायमात्र नभई तराईवासी अन्य समुदायमा पनि छठपर्वमा सूर्य उपासना व्रत बस्ने परम्परा व्यापक बन्दै जान थालेको पाइन्छ । सर्लाही घर

छठपर्व हिन्दूधर्मका सबैभन्दा पवित्र र अनुशासित पर्वमध्ये एक मानिन्छ, जसलाई सूर्यदेव र छठी माईको आराधनाका रूपमा अत्यन्त श्रद्धा र भक्ति भावले मनाइन्छ । नेपालको तराई क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मैथिल, भोजपुरिया, थारु तथा अन्य समुदायका साथै भारतका बिहार, झारखण्ड, उत्तर प्रदेश, पश्चिम बंगाल र दिल्लीमा यो पर्वको ठूलो महत्त्व छ । यस पर्वमा लाखौँ भक्तजनले नदी, तलाउ वा पोखरीको किनारमा शुद्ध मनले सूर्यदेवलाई अर्घ्य अर्पण गर्छन् र परिवार, समाज र प्रकृतिप्रतिको कृतज्ञता प्रकट गर्छन् । पछिल्ला वर्षमा राजधानी काठमाडौँसहित देशका अन्य सहरमा पनि छठ पर्वको प्रचलन तीव्र रूपमा बढ्दै गएको छ । सहरमा पनि श्रद्धालुहरूले जलाशय सफा गरी सामूहिक रूपमा पूजा-अर्चना गर्ने परम्परा स्थापित गरेका छन् ।

छठ केवल धार्मिक अनुष्ठानमात्र होइन, यो मानव र प्रकृतिबीचको सन्तुलन, आत्मसंयम, शुद्धता र आत्मनिष्ठाको अद्भुत अभिव्यक्ति हो, जसले जीवनलाई अनुशासन, कृतज्ञता र सहअस्तित्वको बाटोमा अग्रसर गराउँछ । छठ पर्वको केन्द्रीय तत्त्व सूर्य उपासना हो, जसले मानव जीवनमा प्रकृतिको अविभाज्य भूमिकाको स्मरण गराउँछ । प्राचीनकालदेखि नै सूर्यलाई जीवन, ऊर्जा, प्रकाश र सृष्टिको मूल स्रोतका रूपमा सम्मान गरिँदै आएको छ । वैदिक ग्रन्थहरूमा सूर्यलाई ‘सविता’, ‘मित्र’, ‘अदित्य’, ‘भास्कर’ र ‘रवि’ जस्ता नामले सम्बोधन गरिएको पाइन्छ, जसले सूर्यको दैवी स्वरूप र आध्यात्मिक महत्त्व उजागर गर्छ । सूर्य उपासनाद्वारा शरीर, मन र आत्मा शुद्ध हुने विश्वास रहिआएको छ, जसले आध्यात्मिक अनुशासन र आन्तरिक सन्तुलनको मार्गप्रशस्त गर्छ ।

छठपर्वको विशेषता यसको कठोर अनुशासन, आस्था र प्राकृतिक समरसतामा निहीत छ । यस अवसरमा महिला विशेषतः निराहार, जलाहार र कठोर व्रत ग्रहण गरेर अस्ताउँदो र उदाउँदो सूर्यलाई अर्घ्य अर्पण गर्छन् । यो प्रक्रिया केवल धार्मिक विधिमात्र नभई आत्मसंयम, धैर्य र श्रद्धाको प्रतीक हो, जसले मानव र प्रकृतिबीचको सन्तुलनलाई पुनःस्थापित गर्छ । छठ पर्वले शुद्धता, भक्ति र निष्ठाका माध्यमबाट जीवनमा आध्यात्मिक ऊर्जाको प्रवाह गराउँछ र मानिसलाई प्रकृतिसँगको अन्तरसम्बन्ध बुझ्न प्रेरित गर्छ ।

सूर्य र प्रकृतिको सम्बन्ध

छठपर्व मनाउने मुख्य कारण सूर्य र प्रकृतिप्रतिको गहिरो आस्था हो । सूर्य मानव जीवनको आधार, ऊर्जा, ताप र प्रकाशको अनन्त स्रोत हो, जसको बिना पृथ्वीमा जीवनको अस्तित्व असम्भव हुन्छ । जल, वायु, अग्नि, पृथ्वी र आकाश- यी पाँच तत्त्वहरूमा सूर्यको प्रत्यक्ष प्रभाव रहने भएकाले सूर्यको आराधना गर्नु भनेको सम्पूर्ण सृष्टिप्रति कृतज्ञता प्रकट गर्नु हो । छठपर्व यही भावनाको सर्वोच्च प्रतीक हो, जसमा व्यक्ति आफ्नो आत्मालाई शुद्ध गर्दै प्रकृतिसँग आत्मिक सम्बन्ध स्थापित गर्छ । यो पर्व आत्मसंयम, शुद्धता र समर्पणको माध्यम हो, जसले व्यक्ति र विश्वबीचको सन्तुलन कायम राख्ने सन्देश दिन्छ ।

धार्मिक दृष्टिले, छठ पर्वमा नशा, क्रोध, लोभ,

राग, द्वेष र अहंकार त्यागेर आत्मशुद्धिको अभ्यास गरिन्छ । वैज्ञानिक दृष्टिले पनि यसको गहिरो औचित्य छ । सूर्यको किरणले शरीरमा भिटामिन डी उत्पादन गर्छ, जसले हड्डीलाई बलियो र रोगप्रतिकारक शक्ति सुदृढ बनाउँछ । विहान र साँझको समयमा सूर्यको किरण तुलनात्मक रूपमा कोमल हुने भएकाले त्यस समयमा अर्घ्य दिने स्वास्थ्यकर मानिन्छ । जलाशयको किनारमा बसेर ध्यानपूर्वक अर्घ्य दिने परम्परा वास्तवमा ध्यान र योगको रूप हो । उपवास र निराहार रहँदा शरीरको पाचन प्रणालीलाई विश्राम मिल्छ र विपाक पदार्थ निष्कासित हुन्छ, जसले शरीर र मन दुवैलाई सन्तुलित बनाउँछ ।

छठपर्वको अर्को विशेषता सामाजिक एकता, समानता र सहअस्तित्व हो । यो पर्व जात, धर्म, वर्ग, भाषा वा लिंगको विभाजनभन्दा पर उठेर सबैलाई एउटै सूत्रमा बाँध्छ । गाउँदेखि सहरसम्म, सबै मानिस एउटै घाटमा पुगेर सूर्यलाई अर्घ्य दिन्छन् । त्यस क्षणमा कुनै भेदभाव हुँदैन-धनी वा गरिब, उच्च वा नीच, सबै एउटै पानीमा उभिएर समान श्रद्धा व्यक्त गर्छन् । यसले सामूहिक सदभाव, सहकार्य र सामाजिक बन्धनलाई बलियो बनाउँछ । छठ पर्वले ‘सबै धर्म र जातका मानिसहरू एउटै आकाशमूनि समानरूपमा प्रकृतिको पूजा गर्न सक्छन्’ भन्ने सार्वभौमिक सन्देश दिन्छ । यसै कारण यो पर्वले समुदायबीच पारस्परिक सम्मान र सदभाव बढाउने काम गरेको छ । छठपर्वको तयारी स्वयंमा सामूहिक प्रयासको उत्कृष्ट उदाहरण हो-घर सफा गर्ने, घाट सजाउने, बाटोमा दिग्यो बाल्ने, प्रसाद तयार गर्ने सबै कार्य सामूहिकरूपमा गरिन्छ । यसले सामाजिक सहभागिता र पारिवारिक सहकार्यको भावना जगाउँछ ।

छठपर्वमा तयार गरिने प्रसादहरूको पनि गहिरो सांकेतिक अर्थ छ । ठेकुवा, थियोरा, मालपुवा, केरा, गुड, सातु, डाबर, गहुँ र चिउराजस्ता प्राकृतिक वस्तुहरू प्रयोग गरिन्छ, जसले शुद्धता र स्वावलम्बनको सन्देश दिन्छ । यी सबै वस्तुहरू स्थानीयरूपमा उत्पादन गरिन्छन्, जसले ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई पनि सहयोग पुर्‍याउँछ । बाँसका ढोका, सुप, माटाका कलश र ढकनी प्रयोग गरिन्छ, जसले वातावरणमैत्री जीवनशैलीलाई प्रोत्साहन दिन्छ । यसरी छठ पर्व केवल धार्मिक नभई आर्थिक र पर्यावरणीय दृष्टिले पनि सन्तुलित परम्परा हो ।

सांस्कृतिकरूपमा यो पर्व लोकगीत, नृत्य र भक्ति भावनाले भरिएको हुन्छ । मैथिली, भोजपुरी, थारु र अवधी भाषामा रचिएका छठ गीतहरूले वातावरणलाई भक्ति र मातृत्वको भावनाले ओतप्रोत बनाउँछ । ‘उग हो सूरज देव’ जस्ता गीतहरूले मानव र प्रकृतिबीचको सम्बन्धलाई काव्यात्मक ढंगले व्यक्त गर्छन् । महिलाहरू रातो साडी, सिन्दुर, पातलो टीका र परम्परागत गहनामा सुसज्जित भएर पूजा गर्छन्, जसले मातृत्व र श्रद्धाको सौन्दर्य झल्काउँछ । पुरुषहरू व्यवस्थापन, सजावट र घाटको तयारीमा सक्रिय रहन्छन्, जसले लैंगिक सहयोग र पारिवारिक सन्तुलन देखाउँछ ।

फेरिएको छठपर्वको स्वरूप

समयको परिवर्तनसँगै छठपर्वको स्वरूप पनि विकसित हुँदै गएको छ । पहिले यो पर्व ग्रामीण सीमाभित्र मात्र सीमित थियो, तर अहिले सहरहरूमा

पनि यसको भव्यता देखिन्छ । काठमाडौँ, भक्तपुर, ललितपुर, विराटनगर, जनकपुर, वीरगञ्जलगायत सहरमा हजारौँ श्रद्धालु नदी, पोखरी र कृत्रिम तालमा पूजा गर्न जम्मा हुन्छन् । स्थानीय सरकार, स्वयंसेवी संस्था र समुदायले सफाइ, सुरक्षा र प्रकाश व्यवस्थाको जिम्मा लिन्छन्, जसले नागरिक जिम्मेवारी र सहकार्यको भावना फैलाउँछ ।

छठ अब केवल धार्मिक उत्सव नभई सामाजिक उत्तरदायित्व र नागरिक चेतनाको प्रतीक बनेको छ । तर, आधुनिकतासँगै केही चुनौतीहरू पनि बढेका छन् । जलाशयको प्रदूषण, प्लास्टिकको अत्यधिक प्रयोग र कृत्रिम सामग्रीको प्रयोगले पर्वको पवित्रता घटाएको छ । प्राकृतिक बाँस, माटो, घिउ र कपासका वस्तुको प्रयोग घट्दै गएको छ, जसले वातावरणीय संकट निम्त्याउन सक्छ । त्यसैले छठपर्वको मौलिकता जोगाउन वातावरणमैत्री अभ्यास गर्नुपर्छ-प्लास्टिकको प्रयोग घटाउने, जलाशय सफा राख्ने, र प्राकृतिक प्रसाद र सामग्री प्रयोग गर्ने ।

छठपर्व महिलाको शक्ति, संयम र आत्मबलको प्रतीक हो । चार दिनसम्म निराहार रहँदा पनि महिलाहरूको श्रद्धा, धैर्य र समर्पण अटल रहन्छ । उनीहरूको अनुशासन, आत्मसंयम र आस्था अद्वितीय हुन्छ । यो पर्व केवल धार्मिक विधि होइन, आत्मबल र मानसिक स्थैर्यको परीक्षा हो । यसले महिलाको आध्यात्मिक शक्ति र मातृत्वको गरिमा उजागर गर्छ । त्यसैले छठलाई ‘स्त्रीशक्ति र श्रद्धाको सर्वोच्च अभिव्यक्ति’, पनि भनिन्छ । यो पर्वमा पुरुष र महिला दुवैको समान सहभागिता देखिन्छ, जसले पारिवारिक समरसता बलियो बनाउँछ ।

छठ पर्वले राष्ट्रिय एकता र सांस्कृतिक विविधताको समन्वय पनि प्रदर्शन गरेको छ । तराई क्षेत्रको मौलिक परम्परा अब देशव्यापी रूपमा फैलिएको छ । पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा पनि सूर्यपूजाको महत्त्व बुझ्दै छठ मनाउने चलन बढ्दै गएको छ । यसले क्षेत्रीय भिन्नतालाई कम गर्दै साभा संस्कृतिको पहिचान स्थापित गरेको छ । तराईको गीत, रीतरिवाज र संस्कार काठमाडौंसहित अन्य भागमा फैलिँदा सांस्कृतिक आदानप्रदानको सुन्दर पुल बनेको छ । यसरी छठ पर्वले देशलाई भावनात्मकरूपमा एक सूत्रमा बाँध्ने माध्यम बनेको छ ।

छठ पूजा केवल धार्मिक अनुष्ठान होइन, यो जीवन, प्रकृति र आत्माको समन्वयको दर्शन हो । सूर्यप्रति कृतज्ञता, आत्मशुद्धि र संयमका माध्यमबाट मानिस प्रकृतिसँग पुनः जोडिन्छ । आधुनिक जीवनको भीडभाड र कृत्रिमताबीच छठपर्वले मानिसलाई आफ्नो मूल आत्मासँग, प्रकृतिसँग र आध्यात्मिक चेतनासँग पुनः एकाग्र हुन प्रेरित गर्छ । यो गर्वले सन्देश दिन्छ, साँचो भक्ति बाह्य प्रदर्शनमा होइन, अन्तरिक पवित्रता, कृतज्ञता र आत्मसंयममा निहीत छ । जब लाखौँ मानिस सूर्यास्त र सूर्योदयका बेला नदी किनारमा उभिएर एकैस्वरमा प्रार्थना गर्छन्, त्यो क्षण मानवता, श्रद्धा र सामूहिक एकताको अद्भुत दृश्य हुन्छ । यसरी छठ पर्वले केवल सूर्यको पूजामात्र होइन, जीवनप्रतिको सम्मान, प्रकृतिप्रतिको कृतज्ञता र आत्मिक शुद्धताको मार्ग पनि देखाउँछ । यही कारण, छठपर्व आज केवल एउटा धार्मिक उत्सव होइन, मानवीय सभ्यताको आध्यात्मिक उत्सव बनेको छ । *रासस*

सूर्य उपासनाको पर्व छठ

भई ललितपुरको कुपण्डोल बस्दै आएका मञ्जु रिञ्जितकार तराईमा हुँदा तराईकै मौलिक मैथिली भाषा बोलेको र त्यहीँको समुदायसँगको संगतमा छठलगायतका पर्वहरूलाई आत्मसात् गरिएको बताउँछन् । काठमाडौँ आइसकेपछि, पनि तराई मधेसको यो छठपर्व मनाउँदै आएको उनले बताइन् । अति चोखो भई ठेगुवा, अनर्सा, केरा फलफूल प्रसाद राखी नदी किनारस्थित छठघाटमा सूर्य उपासनाको ब्रत राखिन्छ । नेवारको नाउँमा निनी पाजु अजीवाहेक सासु, छिमेकीसँग मैथिली भाषा नै बोल्ने, श्रीमान् र बच्चाहरूसँग नेपाली भाषा नै प्रयोग गर्ने उनले सुनाइन् । उपत्यकामा बसाइ आइसके पनि तराईका थुप्रै नेवार तथा गैरनेवारहरूले छठलगायतका पर्वहरू नै मनाउने गरेको पाइन्छ ।

सूर्य वास्तविकतामा प्रत्यक्ष दर्शन गर्न सकिने प्राकृतिक देवता हुन् । हामी सबैलाई के थाहा छ भने सूर्यको उदय र अस्त नभएमा यो ब्रह्माण्डको सृष्टि र प्रलयसमेत ठप्प हुन्छ । पानी पार्ने, हावा चल्ने, अन्न उत्पादनदेखि अनेक कर्ममा सूर्यको ठूलो महिमा रहेको हुन्छ । जहाँ घाम लादैैन त्यहाँ अन्न उत्पादन पनि हुँदैन भने मानव सिर्जना र प्रगति पनि शिथिल हुने गरेको पाइन्छ । त्यसैले मिथिला सभ्यतामा सूर्य उपासनाको ठूलो महिमा रहेको पाइन्छ । छठपर्वलाई विशेषगरी चार दिन मनाइन्छ । छठपर्वको पहिलो दिनलाई नुनाइघाट, दोस्रो दिन साँँफियाघाट, तेस्रो दिन बिहानियाघाट र चौथो दिन सूर्य उपासनागरी भव्यरूपमा मनाइन्छ ।

नुवाइघाट

बिहानैदेखि घर-सफाइ र नुवाइधुवाइ गरिन्छ । पर्वको पहिलो दिन नुन नभएको तरकारी भात र

मिठाई, खीर खाई सूर्य उपासनाका लागि आफूलाई शुद्धीकरण गरिन्छ । विलुनो खानाले काम क्रोध, लोभ, मोह र अहंकारको पाप कर्मबाट टाढा रही भगवान्‌मा समर्पण गर्न सकिन्छ भन्ने यो परम्पराको मान्यता हो । उग हो नुनविहीन खाना खानाले मनमा शान्ति र शरीरमा प्रेसर आउन दिँदैन भन्ने अनुभूति कुनै समुदायमा मृत्यु कर्म वार्दा नुन नखाने परम्परा रहेको पाइन्छ । शान्त हृदयमा दिनभर ईश्वरको आराधना गर्दै सूर्य उपासनाका लागि तयारी गरी भोलिपल्ट साँँफ साँँफियाघाट मनाइन्छ ।

साँँफियाघाट

दोस्रो दिन साँँफ अस्ताउँदो सूर्यको उपासना गर्न नदी-पोखरीमा पूजा गरी छठीमातालाई विदाइ गरिन्छ । यसका लागि नदी वा पोखरीको किनारमा बसी घरघरमा लिपपोत, सफाइ गरी शुद्धसँग बनाएको ठेगुवा, अनर्सा, केरा फलफूलका परिकारलाई माटो वा बेत बाँस, कुरो, परालले बनाएको ढक्कीमा राखी सूर्य उपासनाका लागि प्रसादका रूपमा राखिन्छ । रातभर अति कष्टपूर्वक नसुतिकनै सूर्य उदयको प्रतीक्षाका साथ छठीया माताको उपासना गरिन्छ ।

बिहानिया घाट

तेस्रो दिन सम्भवतः बिहान ५:१५ बजेदेखि ७:०० बजेसम्मको उदाउँदो सूर्यको पूजा आराधना भव्यरूपमा हुने गर्दछ । यस समय लाख्, विश्वका मानवलगायतका प्राणीलाई ईश्वरले एकसाथ दर्शन दिँदै छन् । एकातिर छठीया पार्कमा भक्तजनहरूले सूर्यलाई जल, फलफूल, नैवेद्यको अर्घ्य दिइरहँदा अर्कोतर्फ छठीया गीत भजन घन्किरहेका हुन्छन् ।

सूर्य जीवनलाई संरक्षण गरिराख्ने सर्वशक्तिमान् देवता हुन् । महान् चाड दसैँ-तिहारलगत्तै सुरू हुने छठपर्व सूर्य उपासना चन्द्र तिथिअनुरूप मनाइन्छ । भनिन्छ, छठपर्व मिथिला सभ्यतामा आधारित भए पनि प्रकृतिकपूजका लागि यो पर्व एउटा आधार बन्न सक्छ । छठ पूजालगतै ब्रतालु भक्तजनबीच फुस्रो सिन्दुर अग्निर आदि एक आपसमा लगाइदिने प्रसादका रूपमा लिएएका मिठाई, प्रसाद बाँडिन्छ । लाख्, भगवान्‌ले भक्तजनलाई प्रत्यक्ष दर्शन आशीर्वाद प्रदान गरिरहेको छ । सूर्य पूजनको प्रक्रिया सकिएलगत्तै घरघर पुगी प्रसाद बाँडीचुँडी खाने/खुवाउने कर्म दिनभर चलि्रहन्छ ।

छठ पूजामा प्रयोग हुने सामग्री

भनिन्छ, छठ पूर्णरूप विशुद्ध प्राकृतिक पूजा भएकोले चोखो नितीमा विशेष ध्यन दिइन्छ । यदि प्रसाद बनाउँदा अशुद्ध, जुठो र मनमा क्लेश राखी बनाएमा त्यो पूजा प्रसादले घर र परिवारलाई कुनै पनि सुख शान्ति दिँदैन भन्ने मान्यता रहेको पाइन्छ । त्यसैले छठीया पूजामा माटोको भाँडाकुँडा, बेत, बाँस र घाँसको ढकी, डालो, चाल्नी, अग्निसोको कुचो, धातुमा तामाको सामग्री अनिवार्य चोखो मानिन्छ ।

प्रसादीका रूपमा ठेगवा (मालपुवा), बतासा (मिश्री), सिगरा (चेरी), बोटसहितको उखु, अदुवाको बोट, केरा, स्याउ, सुन्तला, सानो बयर, केराउ, चामल र मिठाई श्रद्धापूर्वक देवतामा अर्पण गरिन्छ र सोही परिकार प्रसादीका रूपमा खाने खुवाउने गरिन्छ । मिथिलावासीको छठलगत्तै वा संगसँगै तराईका आदिवासी थारु समुदायको पनि दाजुभाइको प्रगति सुस्वास्थ्यको कामना गर्दै समाचखेवा पर्वको थालनी हुने परम्परा छ ।

सामाचकेवाका
मूर्ति

मधेसको मिथिला क्षेत्रमा आइतबार कात्तिक शुक्ल पञ्चमी, 'छठको खरनाको साँझ' साँझ सुरु भएको सामाचकेवा खेलका माटाका मूर्ति । मटिहानी बजारमा किनमेल गरेर दिदीबहिनीले दाजुभाइलाई समर्पित गर्ने सामाचकेवा खेल हो । यो पर्व कात्तिक पूर्णमासा समापन गरिन्छ ।

तस्विर: रासस

तस्विरः रासस

छठपूजाका लागि भापाका नदी किनार सजाइए

क्रापा (प्रस)- छठ पूजाका लागि जिल्लाको भद्रपुर, कनकाई, मेचीनगर, दमक क्षेत्रका दर्जनौं नदीका घाट सजाउने कार्य भएको छ। छठका ब्रतालुरुरूले सजाइएका नदीका घाटमा सोमबार साँझ अस्ताउँदो सूर्यलाई र मंगलवार साँझ उदाउँदो सूर्यलाई अर्घ्य दिने छल सवामि विर्तामोडकी अध्यक्ष संगीता रौनियारले बताइन।

उनका अनुसार जिल्लाको मुख्य व्यापारिक केन्द्र विर्तामोडका ब्रतालुहरूले कनकाईको विरिड नदी किनारमा सजाइएका घाटमा पूजा गर्ने तयारी भएको छ । विर्तामोड, चारपाने, दुर्गापुर र लक्ष्मीपुरका छठ पूजा गर्नेहरूका लागि हामीले कनकाईको विरिडमा सम्पूर्ण तयारी पूरा गरेका छौं,' उनी भन्छन्, 'यो सांस्कृतिक पर्वलाई भव्य रूपमा सम्पन्न गर्न सबै पक्षबाट सहयोग हुने अपेक्षा राखेका छौं ।'

कनकार्डको बिरिङ घाटमा १७५ भन्दा

बढी मण्डप निर्माण गरिएका छन् । सोही अवसरमा हजारौंको भीड लाग्ने र विशेष कार्यक्रमसमेत आयोजना हुने भएकाले छठ सेवा समितिले स्वयंसेवक, अर्थलगायतका विभिन्न उपसमिति गठन गरेको उनले जानकारी दिइन् ।

यसैगरी, भद्रपुर र काँकडभिट्टास्थित मेची नदी किनारमा छठ पूजाका लागि विशेष तयारी भएको छ । भद्रपुर-५ स्थित मेची नदीको दुवै किनारमा हुने छठ पूजामा विगतमा जिल्लाकै सबैभन्दा धेरै भक्तजन र दर्शनार्थीको भीड लाग्ने गरेको थियो ।

विर्तामोडको अदुवा खोला, कन्काई नदी, धुलाबारीको निन्दा, अर्जुनधाराको टाईटडलगायत दर्जनौं खोला तथा नदीमा छठ पूजाको तयारी गरिएको पाइएको छ । जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रमा पर्ने भूपा गाउँपालिकामा यही उपलक्ष्यमा धार्मिक मेलाको आयोजना गरिएको छ । भूपा

गाउँपालिकाको वडा नं २ स्थित सानोमाई नदीमा कात्तिक ९, १० र ११ गते धार्मिक मेला लाग्ने भूपाली युवा क्लबका अध्यक्ष समीलाल राजवंशीले बताए ।

धार्मिक मेला र पूजालाई व्यवस्थित बनाउन उनको अध्यक्षतामा २५ सरस्वीय समिति गठन भएको छ । सानो माई नदी किनारमा छठको अवसर पारेर विगत केही वर्षदेखि धार्मिक मेला लान थालेको उनले बताए । विशेषगरी तराईबासीले मनाउने छठपर्व हिजोआज गरेका समुदायले समेत उल्लासपूर्वक मनाउने गरेको पाइएको छ ।

ठेकुवालगायत पीठोवाट बनाइएका प्रसादहरूसँगै केराको घरी, माटोको हात्ती, कलशसहित पूजा सामग्री बोकेर ब्रतालुहरूले सोमबार साँझ अस्ताउँदो सूर्यको पूजा गर्ने र मंगलबार बिहान उदाउँदो सूर्यको पूजा गर्ने भन्नापाली युवा क्लबका अध्यक्ष राजवंशीले बताए ।

आकर्षक बनाइएको उपाध्यक्ष कर्णले जानकारी दिए ।

भक्तजन तथा दर्शनार्थीका लागि आकर्षक प्रवेशद्वार निर्माण गरिएको छ । धनगढी बजारका मुख्य स्थानमा स्वागतका लागि प्रवेशद्वार निर्माण गरिएका छन् । नेपालको पूर्वी भेगबाट ल्याइएका कालीगढले सूर्यको प्रतिमासहित विभिन्न देवीदेवताको मूर्ति निर्माण गरी, पेन्टिङ गर्ने, सजाउने काम अन्तिम चरणमा पगेको छ ।

मोहना नदीतटीय भागको माथितिर ठूलो पण्डाल निर्माण गरिएको छ । जहाँ अवलोकन गर्न आउने श्रद्धालुका लागि बस्ने व्यवस्था, भक्तालुको वसोबास तथा रातभर जागम बस्नेका लागि छुट्टै व्यवस्था मिलाइएको छ । त्यस्तै भजनकीर्तन नाचगान, राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय कलाकारको प्रस्तुति, विभिन्न देवीदेवताका सांस्कृतिक कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई पनिराखीको जलगायत कार्यक्रमको आयोजना गरिएको जनाइएको छ ।

पारिवारिक सुख, शान्ति, समृद्धि,
शारीरिक कल्याण, रोगबाट मुक्ति तथा विभिन्न
मनोकांक्षा पूरा होस् भन्ने उद्देश्यले श्रद्धापूर्वक
मनाइने छठपर्वका अवसरमा पोखरी, नदी,
तलाउ र जलाशयमा श्रद्धालु भक्तजनहरूको
भीड लाग्ने गर्दछ । रासस

अलौकिक 'पञ्चकुण्ड हिमताल'

■ सन्तोष गौतम

लाग्यो,' उनले भनिन्, 'यहाँ रहेका होटलको क्षमताभन्दा बढी पाहुना आउँदा हामीलाई व्यवस्थापन गर्न पनि समस्या भयो ।'

पञ्चकण्डको धार्मिक महत्त्व पनि छ । पाँचवटा कण्ड भएकाले पञ्चकण्ड नामकरण गरिएको नारच्याङका चन्द्रजीत पुनले बताए । 'यहाँ रतन, दुध, ताम्र, शुद्ध र स्वर्ण गरी पाँच छुट्टाछुटा तालको हिल्नु धार्मिक ग्रन्थ पञ्च रामायणमा उल्लेख छ,' उनले भने, 'अहिले हिउँ पतिएको सबै ताल एउटै बनेको छ ।' परापूर्वकालमा कागभुम्जुनी नाम गरिएको एक जना ऋषीले तपस्या गरेर ज्ञान आर्जन गरेर यो तालका बारेमा विभिन्न ठाउँमा प्रचारप्रसार गरेका थिए ।

पितृको सम्भन्धना पिण्डदान गर्नाले पुण्य प्राप्त हुने विश्वास छ । ताललाई धार्मिक आस्थासँग जोड्न परिसरमा शिव मन्दिर निर्माण गरिएको छ । स्थानीयवासीले पञ्चकुण्ड नाँजकै रहेको डाँडालाई कामसुण्ड्री नामकरण गरेका छन् । कालीगण्डकी करिडोरको बेनी-जोमसोम-कोरला सडकअन्तर्गत म्याग्दीको अल्पपूर्ण गाउँपालिका-२ नागढुंगाको वेलिब्रिज तरेर नारच्याङ बेंसी हुँदै हुमखोलासम्म २० किलोमिटर कच्ची सडकमा गाडीको यात्रा र त्यसपछि छ, घण्टा पैदलयात्रा गरेपछि पञ्चकुण्ड ताल पुगिन्छ ।

हमखोलादेखि गुराँसेडाँडा, फुतफुते भरना,
साधीखर्क, गुफाफाँट, आकाश गुफा, रातो
भरना, भुसकेट मेला, सुनखोला, पञ्चकण्डहुँदै
अन्नपूर्ण आधार शिबिर जोड्ने पदमार्ग
छ। छिटो हिँडनसक्ने हमखोलादेखि एकैदिनमा
पञ्चकण्ड पुग्न सक्छन् । विस्तारै हिँड्नेहरू
हमखोलादेखि भुसखेत गएर बास बस्ने र एक
बिहान हाइकिङ गरेर पञ्चकण्ड पग्छन् ।

पञ्चकुण्डेरीख एक घण्टा पैदलयात्रा
गरेपछि समुद्री सतहदेखि चार हजार १५०
मिटर उचाइमा रहेको अन्नपूर्ण आधार शिविर
पुगिन्छ । यहाँबाट पर्वतारोहीले अन्नपूर्ण
हिमालको आरोहण गर्छन् । समथर फाँटमा
रहेको आधार शिविरबाट पञ्चकुण्ड ताल
रन्ने अन्नपूर्ण हिमालको दृषयावलोकन गर्न सकिन्छ ।

पदमार्गमा रहेका अस्थायी संरचनामा सञ्चालित होटलमा खाना र बस्नको सुविधा छ। पञ्चकण्ड ताल नजिकै रहेको आश्रयस्थल भवन र टेण्टमा पाहुनालाई राख्ने गरिएको छ। पाहुनाको चाप धेरै भएकाले पहिले नै बुकिङ गरेर आउन भुसकेका होटल व्यवसायी माइकल पनरले अनुरोध गरे।

पाहुनाको चापसँगै तालको सरसफाइमा
चुनौती बढेको छ। पञ्चकुण्ड तालदेखि आधार
शिविर जाने पदमार्गमा भोलुंगे पुल नहुँदा
जोखिम मोलेर वारपार गर्नपर्थे। तालमा पौडी

नखेल र फोहोर नगर्न पाहुनालाई अनुरोध गरिएको छ । हिउँदयाममा तालमा बरफ जम्ने गर्छ । जमेको तालमाथि हिँड्दुल गर्दा फुटेर दुर्घटनाको जोखिम भएकाले त्यसो नगर्न स्थानीयले अनुरोध गरेका छन् ।

विद्युत् र सञ्चार सुविधाको अभाव छ । अन्नपूर्ण हिमालको प्रथम आरोही टोलीका अगुवा फ्रान्सका मौरिस हजोगको सम्मानमा यस पदमार्गलाई मौरिस हजोग पदमार्ग नामकरण भएको छ । वि.सं. २०६८ चैत्र १० गते नाराय्वाङका तेज गुरुङको अगुवाइमा पहिचान भएको यस पदमार्गमा आधारभूतस्तरको पूर्वाधार तयार पारेर वि.सं. २०८० देखि सञ्चालन गरिएको थियो ।

आधार शिविर, पञ्चकुण्ड ताललययात्रा, गन्तव्य र पदमार्गको प्रचारप्रसारका लागिअन्नपूर्ण गाउँपालिकाले वि.सं. २०७७/७८ मा महोत्सव आयोजना गर्नुका साथै गते जेठमा अन्नपूर्ण आरोहणको ७५ वर्षे पुर्णको अवसरमा विशेष कार्यक्रम गरेको थियो । अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका अध्यक्ष भारतकुमार पुनले अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजनामा पर्ने भएकाले स्थायी र भौतिक संरचना निर्माण गर्न भएपछि अस्थायी संरचनामा पाहुनालाई खाने बस्ने व्यवस्था मिलाएर पदमार्ग सञ्चालन गरिएको जानकारी दिए ।

अन्नपूर्ण हिमाल र आधार शिविरको भूगोल
म्याग्दीमा पर्ने तथ्य स्थापित गराएर संघीय
सरकारले हिमाल आरोहणवापत नले राजस्व
'रोयल्टी'मा दावी गरिएको उनले बताए
गार्डेपालिका, अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना
(एक्याप) र संघीय सरकारको लगानीमा
(एमाएफ), भौलोगे पुल, आश्रयस्थल, सांजोर्निक
शौचालय, आधार शिविरमा खुला संग्रहालय
स्थापना गरिएको छ। गत हप्ता अन्नपूर्ण आधार
शिविर पुगेर फर्किएका म्याग्दी १ (क) बाट
निर्वाचित गण्डकी प्रदेशमा सदस्य हरिबहादुर
भण्डारीले मौरिस हर्जो पदमार्ग, पञ्चकुण्ड
तालुहागायतका गन्तव्यको विकासका साथै
प्रबर्द्धनका स्थानीय तह, एक्याप, प्रदेश र संघीय
सरकारसँग समन्वय गर्ने जानकारी दिए।

‘छोटो दूरीमा र छिटो पुग्न सकिने भएकाले’
अन्नपूर्ण आधार शिविर, पञ्चकूण्ड तालको
पर्यटनका दृष्टिकोणले प्रशस्त सम्भावना
‘छु’ उनले भने, ‘मौरिस हर्जो पदमार्गमा
सञ्चार र विद्युत् सुविधाको विस्तार,
पदमार्गको स्तरोन्नति, फोहोर व्यवस्थापन,
भोल्लुंगे पुलगलामा पूर्वाधार निर्माणमा
सरकारको ध्यानाकर्षण र बजेट भित्रचाउने
सफल गर्ने छु ।’ रासस

कैलालीमा छठ पूजा गर्नेको संख्या बढ्दै

कैलाली- छठपर्वका अवसरमा छठपूजा सेवा समिति धनगढीले कैलालीको मोहना नदीतटमा विगत १३ वर्षदेखि आयोजना गर्दै आएको छठपूजामा श्रद्धालु भक्तजनको संख्या बढ्दै गएको छ ।

छठ पूजाका लागि मोहना नदीतटमा पाँचवटा पालसहितको घर बनाएर सुरुका वर्षमा पर्व मनाउँदै आएकामा हिजोआज कस्तीमा २६० को हाराहारीमा पूजाकक्ष निर्माण गर्न थालिएको समितिका अध्यक्ष सन्तोष मण्डलले जानकारी दिए । उनले छठ पूजाका लागि सुरुमा २५ हजार रुपैयाँमाथ खर्च हुने गरेका अहिले १५ लाख रुपैयाँ लाग्ने गरेको उल्लेख गरे ।

स्थानीय तह, उद्योगी, व्यापारी, विभिन्न संघसंस्थालगायत सर्वसाधारणको सहयोगमा रकम संकलन गरी समितिले हरेक वर्ष पूजा सम्पन्न गरी आइराइको जनाएको छ । सुरुका वर्षमा पूजास्थलमा कम चहलपहल हुने र सुगन्धान देखिने भए पनि पछिल्ला केही वर्षयता करिव एका लाखको हाराहारीमा भक्तालु तथा दर्शनातीहरू मयलोकनका लागि आउने गरेका अथ्यक्ष मयलोल ज्ञानकारी दिए ।

‘यो पर्व पहिले विशेषगरी मिथिला
समुदायले मात्र मनाउने चलन थियो,
तर पछिल्लो समय अन्य समुदायले पनि

मनाउने गरेका छन्,' उनले भने, 'निरहार ब्रत बसेर धनगढीको मोहना छुट्टीघाटमा ३०० भन्दा बढी परिवार तथा अन्य समुदायका व्यक्ति पूजाका लागि आउने गरेका छन्, त्यस्तै दुई हजारको हाराहरी भक्तजन नदीमा आएर सूर्यनाराणलाई फुल तथा जल अर्पण गर्ने गरेरछन् ।'

छठपर्व आउनुभन्दा एक महिनाअघिदेखि
मोहना नदीतटमा सरसफाई गरी पूजालाई
सफल पनै स्थानीयको सहभागितामा
तयारी गर्ने गरिएको समितिका उपाध्यक्ष
रोशनकुमार कर्णले बताए । विगतमा
यो पर्वतर्फ यहाँका अन्य समुदाय तथा

[illegible][illegible][illegible]

Division Chief

इण्डोनेसियाको पूर्वी जाभाको बान्युवांगीको मरीना बुम बिचमा गान्हुङ सेड फेस्टिभल २०२५ मा सामूहिक परम्परागत गान्हुङ नृत्य प्रस्तुत गर्दै कलाकारहरू ।

तस्विर: सिन्हा

ट्रम्पको उपस्थितिमा थाइल्याण्ड-कम्बोडियाबीच युद्धविराम सम्झौतामा हस्ताक्षर

क्वालालम्पुर- थाइल्याण्ड र कम्बोडियाले आइतबार अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको उपस्थितिमा विस्तारित युद्धविराम सम्झौतामा हस्ताक्षर गरेका छन् । अमेरिकी आर्थिक दबावको चेतावनीपछि दुवै मुलुक यस वर्षको सुरुआतमा सीमामा भएको भडप रोक्त बाध्य भएका थिए ।

सम्झौताअनुसार थाइल्याण्डले कम्बोडियाका केहीहरूलाई मुक्त गर्ने छ भने कम्बोडियाले पहिलो चरणमै आफ्ना भारी तोपखाना फिर्ता लैजान सुरु गर्ने छ । क्षेत्रीय पर्यवेक्षकहरूले स्थायित्वको सुनिश्चितताका लागि सीमा क्षेत्रको निगरानी गर्ने छन् । राष्ट्रपति ट्रम्पले कार्यक्रममा सम्बोधन गर्दै भने, 'हामीले त्यो कार्य सम्पन्न गरेका छौं, जुन धेरैले गर्न सक्दैनन् ।'

कम्बोडियाका प्रधानमन्त्री हुन मानेटले यो सम्झौतालाई 'ऐतिहासिक दिन' भन्दै स्वागत गरे भने थाइल्याण्डका प्रधानमन्त्री अनुतिन चार्नविराकुलले यसले 'स्थायी शान्तिका लागि आधार निर्माण गरेको' प्रतिक्रिया दिए । क्वालालम्पुरमा आयोजना गरिएको दक्षिणपूर्वी एसियाली राष्ट्रहरूको संघ (आसियान) को वार्षिक शिखर सम्मेलनमा आइगोपेछि राष्ट्रपति ट्रम्पको यो पहिलो औपचारिक कार्यक्रम थियो ।

जापान र दक्षिण कोरियाको भ्रमणका साथै चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङसँगको सम्भावित भेटसमेत समावेश यस भ्रमणले ट्रम्पलाई 'अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता निर्माताको छवि' बलियो पार्ने अवसर दिएको छ । ट्रम्प मलेसियाको राजधानीमा ०२:०० जिएमटी तिर आइपुगे । उनले स्थानीय कलाकारहरूसँग आफ्नो प्रसिद्ध अभियान शैलीमा नृत्य प्रदर्शन गरे र अमेरिकी तथा मलेसियाली भण्डा एकसाथ फहराए । भोलिपल्ट उनले मलेसियासँग व्यापार र महत्त्वपूर्ण खनिजसम्बन्धी सम्झौताहरूमा हस्ताक्षर गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

विशेषतः प्रविधि उत्पादनमा आवश्यक घटकहरूको आपूर्तिलाई विविधीकरण गर्न संयुक्त राज्य अमेरिका हाल चीनमा निर्भरता घटाउने रणनीतिमा अघि बढिरहेको छ । यस सन्दर्भमा ट्रम्पको यो भ्रमण एसियाली बजारसँग पुनः सम्बन्ध विस्तार गर्ने कदमका रूपमा हेरिएको छ । ट्रम्प आफ्नो पहिलो कार्यकालमा केवल एकपटक मात्र

आसियान शिखर सम्मेलनमा सहभागी भएका थिए । यसपालि कार्यक्रममा उनले विश्व शान्ति स्थापनाका प्रयासमा नयाँ भूमिकाको प्रदर्शन गरेका छन् ।

थाइल्याण्ड र कम्बोडियाबीच यसअघि जुलाई महिनामा पाँच दिनसम्म भीषण लडाईं भएको थियो, जसमा दर्जनौं व्यक्तिको मृत्यु भएको र लाखौं विस्थापित भएका थिए । यो पछिल्ला दशकहरूकै सबैभन्दा ठूलो सशस्त्र भडप थियो । त्यसवेला राष्ट्रपति ट्रम्पले आर्थिक प्रतिबन्ध र व्यापार सम्झौता रोक्ने चेतावनी दिएपछि दुवै देश वार्तामा बस्न तयार भएका थिए । त्यसयता अस्थायी युद्धविराम कायम थियो, जुन आइतबारको सम्झौताले औपचारिक रूप प्राप्त गरेको छ ।

सम्झौतापछि राष्ट्रपति ट्रम्पले कम्बोडिया र थाइल्याण्डसँग छुट्टाछुट्टै आर्थिक सहकार्य सम्झौतामा पनि हस्ताक्षर गरे । 'ट्रम्पको करको कार्ड निर्णायक सावित भयो । सायद यही मुख्य कारण थियो जसले दुवै देशलाई तुरुन्तै युद्धविराममा सहमत गरायो,' नोम पेन्हस्थित फचुर फोरम थिंक ट्यांकका अध्यक्ष ओउ विराकले भने, 'यो समारोह ट्रम्पका लागि ठूलो कूटनीतिक क्षण हो- उहाँ अब युद्ध र द्वन्द्व अन्त्य गर्ने शान्तिदूतका रूपमा प्रस्तुत भइरहनुभएको छ, जसले सम्भवतः उहाँलाई नोबेल शान्ति पुरस्कारका दावेदारका रूपमा बलियो बनाउँछ ।'

ट्रम्पले हालै लगातार विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय द्वन्द्वहरूमा मध्यस्थता गर्दै आफूले 'शान्ति स्थापनामा सहयोग गरेको' दावी गर्दै आएका छन् । मलेसियाका प्रधानमन्त्री अनवर इब्राहिमले आसियान शिखर सम्मेलनमा प्रारम्भिक सम्बोधनका क्रममा थाइल्याण्ड-कम्बोडिया सम्झौताप्रति प्रशंसा व्यक्त गर्दै भने, 'यो सम्झौताले मेलमिलाप कुनै कमजोरी होइन, यो त साहसको प्रमाण हो भन्नेबारे हामी सबैलाई सम्झाउँछ ।'

थाई विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ता निकोण्डेज वालानकुराले शनिवार भएको सम्झौतालाई 'संयुक्त घोषणा' का रूपमा वर्णन गर्दै भने, 'यो थाइल्याण्ड र कम्बोडियाले आफ्ना सम्बन्धलाई नयाँ ढंगले पुनर्निर्माण गर्न प्रतिबद्ध रहेको संकेत हो । काम भर्खरै सुरु भएको छ, अन्त्य होइन ।'

यसैबीच, ट्रम्पको यो भ्रमणमा शुल्क नीति र व्यापार विवादहरू पनि केन्द्रमा

रहेका छन् । क्वालालम्पुरमा रहँदा उनले ब्राजिलका राष्ट्रपति लुइज इनासियो लुला दा सिल्वासँग भेटवार्ता गर्ने अपेक्षा छ, तर क्यानाडाका प्रधानमन्त्री मार्क कार्नीसँग भेट नहुने जनाइएको छ ।

क्यानाडाले प्रसारण गरेको टेलिभिजन विज्ञापनले आफ्नो कर ट्यारिफ नीतिको विरोध गरेपछि अमेरिकी राष्ट्रपति क्यानाडासँग असन्तुष्ट रहेका छन् । ट्रम्पले त्यसकै प्रतिक्रियामा हालै क्यानाडाली सामानमा १० प्रतिशत अतिरिक्त कर वढाउने घोषणा गरेका थिए ।

उनको भ्रमणमा अर्को प्रमुख विषय चीनसँगको व्यापार सम्बन्ध हो । एयर फोर्स वनमा साथ रहेका पत्रकारहरूसँग कुरा गर्दै ट्रम्पले दक्षिण कोरियामा हुने सी चिनफिङसँगको सम्भावित भेट 'उपलब्धिपूर्ण हुने आशा' व्यक्त गरे । उनले फेन्टानिल तस्करी नियन्त्रण र अमेरिकी किसानहरूको हितमा सोयाबिन विक्री विस्तारलाई प्राथमिकतामा राख्ने बताए ।

उनले भने, 'हामीसँग ठूलो र समावेशी सम्झौता गर्ने राम्रो अवसर छ । म अमेरिकी किसानहरूको हितको रक्षा गर्न चाहन्छु र सी पनि आफ्नो देशका लागि केही चाहन्नु हुन्छ ।'

तथापि, वासिङ्टन छोडेपछि ट्रम्पका आर्थिक सम्झौताहरूका विशिष्ट विवरणहरू अझै सार्वजनिक भएका छैनन् । यसले दीर्घकालीन व्यापारिक समस्याहरू वास्तवमै समाधान हुने वा केवल राजनीतिक प्रदर्शनमा सीमित रहने भन्ने प्रश्न खुला छ ।

उनले भ्रमणका क्रममा जापान र दक्षिण कोरियासँग दीर्घकालीन व्यापार सम्झौतामा अन्तिम रूप दिन सकिने आशा व्यक्त गरेका छन् । 'हामीसँग धेरै देशसँग उत्कृष्ट सम्झौता भएका छन्,' उनले हाँस्दै भने ।

यस वर्षको क्वालालम्पुर शिखर सम्मेलनमा अनुपस्थित प्रमुख नेतामध्ये भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी पनि एक हुन् । आफ्नो पहिलो कार्यकालमा ट्रम्पसँग घनिष्ट सम्बन्ध रहेका मोदी र अमेरिकी नेताबीच हाल सम्बन्ध केही तनावपूर्ण बनेका छन् । ट्रम्पले भारत-पाकिस्तानबीचको हालको द्वन्द्व समाधान गरेको दावी गर्दै रुसी तेल खरिदका कारण भारतमाथि कर बढाएकोमा घमण्ड गरेपछि दुई नेताबीच असहजता देखिएको बताइन्छ । रासस/एपी

भारत-चीनबीच पाँच वर्षपछि प्रत्यक्ष हवाई सेवा पुनः सुरु

कोलकाता- पाँच वर्षको अवरोधपछि भारत र चीनबीच आइतबार प्रत्यक्ष हवाई उडानहरू पुनः सुरु भएका छन् । यो कदम व्यापार र जनता-जनताबीचको सम्पर्कका दृष्टिले अत्यन्त महत्त्वपूर्ण मानिएको छ । यसले एसियाका दुई दिग्गज राष्ट्रबीच सम्बन्ध पुनर्निर्माणको प्रतीकात्मक सुरुआत गरेको छ ।

विश्वका सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएका छिमेकी यी दुई देशबीच लामो समयदेखि रणनीतिक प्रतिस्पर्धा रहँदै आएको छ । सन् २०२० मा हिमाली सीमामा भएको घातक भडपपछि सम्बन्धमा आएको तिकता विस्तारै घट्दै गएको छ । भारत सरकारका अनुसार उडान पुनः सुरु हुनु 'जनता-जनताबीचको सम्पर्क सुदृढ गर्न' र 'द्विपक्षीय आदानप्रदानलाई सामान्यिकरणतर्फ लैजान' सहयोगी हुने छ ।

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पद्वारा ५० प्रतिशत करको सजाय लगाइएपछि वासिङ्टनसँगको व्यापारिक सम्बन्धमा तनाव फैलिरहेको भारतको बेइजिङसँगको सम्बन्ध पछिल्ला महिनाहरूमा न्यानो भएको देखिएको छ । ट्रम्पका सहयोगीहरूले भारतले मस्कोबाट तेल खरिद गरेर रुसको युकोन युद्धलाई परोक्ष रूपमा समर्थन गरेको आरोप लगाएका थिए ।

भारतको सबैभन्दा ठूलो विमान सेवा प्रदायक इण्डिगो एयरलाइन्सले चीनका लागि पहिलो दैनिक प्रत्यक्ष उडान सञ्चालन गरेको छ । कोलकाताबाट आइतबार विहान १० बजे (१६:३० जिएमटी) ग्वाङ्झाउका लागि पहिलो उडान प्रस्थान गरेको थियो । राजधानी नयाँदिल्लीबाट सांघाई र ग्वाङ्झाउतर्फका थप सेवाहरू नोभेम्बरदेखि सुरु हुने तयारीमा छन् ।

'प्रत्यक्ष हवाई सम्पर्कले लजिस्टिक लागत र ट्राञ्जिट समय घटाउने छ,' कोलकातास्थित इण्डियन चेम्बर अफ कमर्सका प्रमुख राजीव सिंहले भने, 'यसले व्यापारिक समुदायलाई ठूलो

फाइदा पुर्‍याउने छ ।'

कोलकाता सहरको चीनसँग ऐतिहासिक सम्बन्ध छ, जुन ब्रिटिस शासनकालदेखि नै सुरु भएको हो, जतिवेला चिनियाँ आप्रवासीहरू व्यापारिका रूपमा यहाँ आएका थिए । सहरको प्रसिद्ध 'इण्डो-चिनियाँ फ्युजुन' परिकार त्यही सम्पर्कको स्वादिलो प्रतीक बनेको छ ।

'हामीजस्ता चीनमा आफन्त भएका मानिसहरूका लागि यो हर्षको समाचार हो,' कोलकाताको चिनटाउन क्षेत्रमा रहेको नागरिक समाजका नेता चैन खोइ कूईले भने, 'हवाई सम्पर्कले व्यापार, पर्यटन र सांस्कृतिक आदानप्रदान दुवैलाई सुदृढ पार्ने छ ।'

भारत र चीनबीच व्यापारिक असन्तुलन अझै ठूलो छ । भारतले चिनियाँ कच्चा मालमा ठूलो निर्भरता राखेको छ, जसले औद्योगिक उत्पादन र निर्यात वृद्धिलाई असर गरेको छ । गत वर्ष रुस तथा यस वर्ष अगस्टमा चीनमा भएका उच्चस्तरीय बैठकहरूले दुई देशबीच मेलमिलापको वातावरण सिर्जना गरेको बताइन्छ ।

भारतको वाणिज्य मन्त्रालयका अनुसार गत महिना चीनबाट आयात ११ अर्ब डलरभन्दा बढी पुगेको छ । यो गत वर्षको तुलनामा १६ प्रतिशत वृद्धि हो । त्यही अवधिमा भारतबाट चीनमा निर्यात एक अर्ब ४७ करोड डलर पुगेको छ । यसमा वार्षिक रूपमा करिब ३४ प्रतिशत वृद्धि देखिएको छ ।

जापानले सफलतापूर्वक प्रक्षेपण गर्‍यो नयाँ कार्गो यान

टोकियो- जापानको अन्तरिक्ष एजेन्सीले आइतबार आफ्नो सबैभन्दा शक्तिशाली फाल्गासिप एच-३ रकेटको सफल प्रक्षेपण गरेको छ । यसले अन्तर्राष्ट्रिय अन्तरिक्ष स्टेसन (आइएसएस) मा आपूर्ति पुर्‍याउने पहिलो मिसनका लागि नवीनतम् मानवरहित कार्गो अन्तरिक्ष यान एचटिभी-एक्स-१ वोकेको छ ।

जापान एरोस्पेस एक्सप्लोरेसन एजेन्सी (जाक्सा) ले एचटिभी-एक्स-१ सफलतापूर्वक उडान भरेको पुष्टि गर्दै जापानको दक्षिणी क्षेत्रमा अवस्थित तानेगासिमा अन्तरिक्ष केन्द्रबाट गरिएको प्रक्षेपणको करिब १४ मिनेटपछि रकेट लक्षित कक्षामा प्रवेश गरेको जनाएको छ । यानलाई योजनाबद्ध रूपमा अलग गरी निर्धारित कक्षामा स्थिर राखिएको र यदि सबै कुरा योजना अनुसार भयो भने केही दिनभित्रै आइएसएसमा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

हाल आइएसएसमा कार्यरत जापानी अन्तरिक्ष यात्री किमिया युईले यसलाई विहीवार विहान रोबोटिक हातद्वारा समाल्ने तयारी गरिरहेका छन् । एचटिभी-एक्स, जाक्साको अघिल्लो मानव रहित एच-२ ट्रान्सफर भेहिकल (कनोटोरी वा 'स्टर्क') को उत्तराधिकारी हो । यसले सन् २००९ देखि सन् २०२० सम्म आइएसएसमा नौ सफल मिसन पूरा गरेको थियो । नयाँ कार्गो यानले अघिल्लाभन्दा

ठूलो पेलोड बोक्न सक्षम छ र कम तापक्रममा भण्डारण आवश्यक पर्ने प्रयोगशाला नमूनाहरू समेत सुरक्षित रूपमा पठाउन सक्छ ।

यो अन्तरिक्ष यान आइएसएसमा छ महिनासम्म जडान रहन र आवश्यक आपूर्ति पुर्‍याएपछि स्टेसनबाट फोहोर पुनः ल्याउन डिजाइन गरिएको छ । मिसन पूरा भएपछि यसले

करिब तीन महिनासम्म कक्षीय उडानमा रहँदै प्राविधिक अनुसन्धान गर्ने छ ।

आइतबारको सफल प्रक्षेपणले एच-३ रकेटको सबैभन्दा शक्तिशाली संस्करणको डेब्यू पनि संकेत गरेको छ, जसमा चारवटा बुस्टर र ठूलो फेयरिड (पेलोड कम्पार्टमेन्ट) प्रयोग गरिएको छ । जाक्साका अध्यक्ष हिरोशी यामाकावाले यस

प्रक्षेपणलाई 'अन्तरिक्ष आपूर्तिमा जापानको स्वतन्त्र क्षमताको प्रतीकात्मक ठूलो उपलब्धि' भन्दै 'स्वायत्त अन्तरिक्ष गतिविधिको ठोस आधार' का रूपमा वर्णन गरेका छन् ।

एच-३ रकेटको विकास तथा सञ्चालनमा जिम्मेवारी वहन गर्ने मित्सुबिशी हेभी इण्डस्ट्रिजका अन्तरिक्ष व्यवसाय विभाग प्रमुख इवाओ इगाराशीले जापानले ग्राहकको आवश्यकतालाई ध्यानमा राख्दै समयमै पेलोड डेलिभरी गर्ने आफ्नो विश्वसनीयता प्रमाणित गरेको बताए । उनका अनुसार कम्पनीले आगामी वर्षहरूमा आफ्नो प्रक्षेपण सुविधा विस्तार गर्ने योजना बनाएको छ ।

एच-३ रकेटले हालैमात्र अन्तिम उडान सम्पन्न गरेको जापानको पुरानो मुख्य एच-२ ए रकेटलाई प्रतिस्थापन गरेको हो । नयाँ फाल्गासिप मोडेल विश्वव्यापी अन्तरिक्ष बजारमा अधिक लागत-प्रतिस्पर्धी बन्नका लागि डिजाइन गरिएको हो । सन् २०२३ मा पहिलो प्रयास असफल भएपछि एच-३ ले लगातार छ सफल उडान पूरा गरेको छ ।

जापानले आफ्नो अन्तरिक्ष कार्यक्रमलाई राष्ट्रिय सुरक्षाको प्रमुख आधार मान्दै स्थिर र व्यावसायिकरूपमा प्रतिस्पर्धी अन्तरिक्ष यातायात क्षमताको विकासलाई दीर्घकालीन प्राथमिकता दिएको छ । रासस/एपी

महोत्तरी जिल्लाको सदरमुकाम जलेश्वर नगरपालिका-२ स्थित महेन्द्र चोकमा आइतबार छठपर्वका लागि केराको घरी खरिदबिक्री गरिँदै । तस्विर: रासस

थाई एसियाले सुरु गन्यो भैरहवा-बैंकक उडान

प्रभाव संवाददाता

भैरहवा (रूपन्देही)- थाई एसिया एयरले बैंकक-भैरहवा-बैंकक उडान आइतबारदेखि पुनः सुरु गरेको छ । आइतबार बैंककबाट एयरबस ३२० विमानले १७ जना यात्रुसहित सवा १२:०० बजे भैरहवास्थित गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा अवतरण

गरेको थियो । बोकेर विमान दिउँसो १:१५ साथै भैरहवाबाट १६२ जना बजे पुनः बैंकक फर्किएको

विमानस्थलका सूचना अधिकारी विनोदसिंह रावतले जानकारी दिए । उनका अनुसार एयरलाइन्सले बैंकक-भैरहवा-बैंकक मार्गमा हप्तामा दुईपटक उडान गर्ने छ । एयरलाइन्सले प्रत्येक साता आइतबार र बुधवारका लागि नियमित उडानका लागि अनुमति पाएको छ ।

जलवायुका कारण सगरमाथा हिमक्षेत्र उच्च जोखिममा

तस्विर सौजन्य: सगरमाथा प्रदूषण नियन्त्रण समिति (एसपिसी)

गीष्मराज ओम्हा

काठमाडौं- पछिल्लो अध्ययनले जलवायु परिवर्तनको बढ्दो प्रभावका कारण हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्रमा हिमताल विष्फोटन, हिमपाहिरो तथा छिटो हिउँ पग्लने जोखिम बढेको देखाएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय एकीकृत पर्वतीय विकास केन्द्र (इसिमोड)ले गरेको 'थामे उपत्यका हिमताल विष्फोटन बाढीको कारण, प्रभाव, र भविष्यका जोखिम' नामक अध्ययनमा उक्त क्षेत्रमा प्रत्येक १० वर्षमा औसत ०.२८ डिग्री सेल्सियसले तापक्रम बढिरहेको उल्लेख छ । उक्त अध्ययन इसिमोडका जोखिम विशेषज्ञहरू सुदनविकास महर्जन, तेन्जिङ छोग्याल शेर्पा र अरुणभक्त श्रेष्ठले गरेका हुन् । अध्ययनले जलवायु परिवर्तनका कारण सगरमाथा क्षेत्रले अभूतपूर्व हिमनदीको पग्लने दर बढ्नेजस्ता समस्या भोगिरहेको देखाएको छ । यो दर पछिल्ला दशकमा पहिलेको तुलनामा ६५ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ । हिमनदी पग्लने दर बढ्दा अमू दरिया, सिन्धु, गंगा, ब्रह्मपुत्र र इरावदी बेसिनका २५ हजारभन्दा बढी हिमताल वृद्धि

भइरहेको अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । सोलुखुम्बुको थामे क्षेत्रमा गत वर्ष भएको हिमताल विष्फोटनको बाढी सम्बन्धमा गरिएको उक्त अध्ययनले सो पुष्टि गरेको हो । भूगर्भीय र भूआकृतिक कारकहरूको विनाशकारी, जटिल र शृंखलाबद्ध असरले सो क्षेत्रमा हिमताल विष्फोटन बाढीको शक्तिलाई बढाइदिएको अध्ययनमा उल्लेख छ । इसिमोडको अध्ययनका एक लेखक 'रिमोट सेन्सिङ विश्लेषक' महर्जनले हिन्दूकुश हिमालयमा २५ हजारभन्दा बढी हिमताल रहेका र थामे घटनाले तुलनात्मकरूपमा साना तालबाट पनि हुने जोखिम बृद्ध र रोक्नका लागि धेरै प्रयास गर्न आवश्यक छ भन्ने देखाएको उल्लेख गरे । अध्ययनमा जलवायु परिवर्तनका कारण थामेमा विनाशकारी क्षति पुगेको उल्लेख छ । अध्ययनले चार हजार ९०० मिटर उचाइमा रहेको हिमतालमा ठूलो चट्टान खस्दा बाँध भत्किएर एक लाख ५६ हजार घन मिटर पानी बाहिरिएको देखाएको छ । उक्त पानी १२० मिटर तल रहेको अर्को तालमा खस्दा तालमा २२ मिटर अग्लो र ५१ मिटर चौडा प्वाल परेको थियो । त्यसले थप तीन

लाख तीन हजार घनमिटर पानी बाहिरिएको अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । दुवै तालमा भएको पानी एकसाथ बग्दा पानीको बहाव अत्यन्तै तीव्र भएको र त्यसले ठूला ढुंगासहितका भग्नावशेषलाई ८० किलोमिटर तलसम्म बगाएर लगेको थियो । त्यसपछि उत्पन्न बाढीले आफ्नो बाटोमा पर्ने नदी किनारमा क्षति गरेको थियो । नदीको प्राकृतिक रूपमा सोझुरिएको भाग र अस्थायीरूपमा जम्मा भएको बाढीको पानी वगेर जाँदा बाढीले ठूलो रूप लिएको थियो । 'यसले गर्दा ठूलो क्षति भएको, थामे गाउँ नजिकको करिव आधा किलोमिटर चौडा उपत्यका भग्नावशेषहरूले भरिएको थियो,' उनले भने । बाढीले निजी घर, एउटा विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, पुल र एउटा जलविद्युत आयोजनालाई क्षति पुऱ्याएको थियो । उक्त घटना दिउँसो भएकोले र पानी जम्मा भएको कारण बाढी चरणबद्धरूपमा आएको मानवीय क्षति हुन नपाएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । उक्त विपद्ले १३५ व्यक्ति विस्थापित र २५ घर नष्ट भएका थिए । नेपालमा सन् १९२० को दशकदेखि यता ९० भन्दा बढी हिमताल विष्फोटन

भइसकेका छन् । जसमध्ये सगरमाथा क्षेत्रमामात्रै ५० वर्षभन्दा कम अवधिमा पाँचवटा यस्ता ठूला घटना भइसकेका छन् । हिमताल विष्फोटन बाढी उच्च हिमाली क्षेत्रमा सबैभन्दा विनाशकारी र प्रमुख खतरामध्ये पर्दछन् । केही घण्टाभित्रै लाखौं घन मिटर पानी र भग्नावशेष छुट्न सक्ने क्षमता भएका यस्ता घटनाले तल्लो तटीय क्षेत्रमा विनाशकारी क्षति पुऱ्याउँछन् । अध्ययनका सहलेखक इमिमोडका हिम विश्लेषक तेन्जिङ छोग्याल शेर्पाले जलवायुका अति गम्भीर घटना बढ्दै जाँदा, थामेजस्ता बाढीका घटना एउटा कठोर सम्झना र आत्मचिन्तनको क्षण भएको बताए । उनले भने, 'यसले पहाडी समुदायहरूले कसरी जलवायु-प्रति विपत्तिहरूको चपेटा सहिरहेका छन् भन्ने देखाउँछ । यस्ता अध्ययनले जलवायु परिवर्तनका वास्तविकताहरू बुझ्न सहयोग गर्छ ।' इसिमोडका वरिष्ठ सल्लाहकार तथा अध्ययनका सहलेखक अरुणभक्त श्रेष्ठले थामे घटनाले हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्रमा विश्वको तुलनामा भण्डै तीन गुणाले तापक्रम बृद्धि भइरहेकाले यस क्षेत्रका हिमनदीमा खतरा बढ्दै गएको बताए । 'पछिल्ला दुई वर्षमामात्रै, हामीले यस क्षेत्रमा हिमताल विष्फोटन बाढीसहित धेरै उच्च हिमाली खतराहरू देखेका छौं, त्यसैले अब यस क्षेत्रमा वास्तविक सूचना तत्काल सुद्ध गर्न थप बाढी र मौसम पूर्वानुमान स्टेसन स्थापना र भविष्यमा हुनसक्ने घटनाबाट हुने क्षति घटाउन इन्जिनियरिङ संरचना, जस्तै नदीकिनार सुरक्षणसम्बन्धी काम गर्न आवश्यक छ,' उनले भने । थामे घटनाले हिमवत् क्षेत्र र विपद्सम्बन्धित घटना बृद्ध र भविष्यमा कार्यान्वयन योग्य नीति निर्माणका लागि पाठ सिकाएको छ । हालसालै, यस क्षेत्रमा 'बिल्डिङ एडप्टेसन एण्ड रेजिलेन्स इन द हिन्दू कुश हिमालयज' परियोजनाले विपद्को लागत र जोखिम घटाउनेमा ध्यान केन्द्रित गरेको छ । रासस

छठ पर्वमा चोयाको व्यापारले बजारमा नयाँ रौनक

धरान (सुनसरी)- तिहार सकिएसँगै धरानमा यतिवेला छठ पर्वको चहलपहल सुरु भएको छ । आइतबार बजारमा छठ मनाउनेहरू बाँसको चोयाबाट बनाइएका ढालो, नाङ्लो, ढोको, कोनिया, ढाकीलगायतका सामग्री खरिदमा केन्द्रित थिए । सुनसरीको रामधुनी नगरपालिका-५ भुम्कुका व्यापारी धर्मकु स्वामीले भने, 'छठमा बाँसका सामानको विक्री अत्यधिक हुन्छ । तीन/चार दिनमा तीन लाख रूपैयाँभन्दा बढीको कारोबार हुन्छ ।' उनले पहाड र भारतका विभिन्न स्थानबाट सामान ल्याई छठमा विक्री गर्दै आएका छन् । 'सहरमा चोयाका सामग्री बनाउने कम भइसकेका छन्, भोजपुर, धनकुटालगायतका पहाडी भेग र भारतबाट सामान ल्याएर विक्री गर्नुपर्ने अवस्था छ,' उनले भने । व्यापारी अमृता रौनियाका अनुसार छठ पूजामा बाँसको चोयाबाट बनाइएका सामग्री अनिवार्यजस्तै मानिन्छन् । बाँसको हस्तकला संरक्षणसँगै स्थानीय रोजगारीमा पनि सहयोग पुगेको उनको भनाइ छ । 'छठ पर्व हामीजस्ता व्यापारीका लागि पनि अवसर हो, बिहानदेखि

बेलुकासम्म पसलमा ग्राहकको भीड हुन्छ, मैले भारतबाट सामान ल्याएर भुम्कु, इनरुवा, इटहरीलगायतका बजारमा विक्री गर्छु ।' ग्राहक लक्ष्मी खड्काले भने आफू छठका लागि चोयाको सामग्री किन्न बजार आएको बताइन् । 'छठमा विशेषगरी कोनिया र ढाकी चाहिन्छ, त्यसैमा फलफूल राखेर पूजा गर्ने चलन छ,' उनले भनिन् । छठ पर्वले नेपाली समाजमा

केवल धार्मिक आस्था र सूर्य उपासनालाई मात्र बलियो बनाएको छैन । यसले बाँसको परम्परागत पेसा र हस्तकला संरक्षणमा पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । व्यापारीले पर्वका अवसरमा राम्रो आम्दानी गर्दै आएका छन् भने स्थानीय र बाह्य स्रोतबाट आयातीत सामग्रीले उपभोक्ताको विविध माग पूरा गरिरहेको व्यवसायी बताउँछन् । रासस

नेप्से परिसूचकमा सामान्य सुधार

काठमाडौं (प्रस)- साताको पहिलो कारोबार दिन सेयरबजारमा सामान्य सुधार आएको छ । आइतबार नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचक ५.१९ अंकले बढेर दुई हजार ५०९.०४ को बिन्दुमा कायम भएको हो । विभिन्न ३३३ कम्पनीका ५५ लाख ९६ हजार ७७ कित्ता सेयर २७ हजार ८९९ पटक खरिदविक्री हुँदा कारोबार रकम दुई अर्ब ६६ करोड १३ लाख दुई हजार

रूपैयाँमा खुम्चिएको नेप्सेले जनाएको छ । आइतबारको कारोबारमा जीवन विमा, उत्पादन तथा प्रशोधन, निर्जीवन विमा, व्यापार र अन्य समूहको उपसूचक बढेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक घटेको छ । एसविएल डिवेन्चर २०८९ को सेयर मूल्यमा सकरात्मक सर्किट लागेको छ । सबैभन्दा धेरै गुमाउनेमा भने तारागाउँ रिजेन्सी होटल लिमिटेडको सेयर मूल्य ७.१६ प्रतिशतले घटेको छ ।